

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KUVENDI

L I G J

Nr.9920, datë 19.5.2008

PËR PROCEDURAT TATIMORE
NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 dhe 155 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

K R E U I

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti i ligjit

1. Ky ligj rregullon procedurat për administrimin e detyrimeve tatimore në Republikën e Shqipërisë, si dhe parimet e organizimit e të funksionimit të administratës tatimore në Republikën e Shqipërisë.

2. Dispozitat e këtij ligji zbatohen për të gjitha llojet e tatimeve dhe të detyrimeve tatimore, me përjashtim të rasteve kur me ligje të veçanta është parashikuar ndryshe.

Neni 2

Fusha e veprimit

Ky ligj zbatohet për:

a) tatimpaguesit, administratën tatimore, agjentët tatimorë, agjentët e mbajtjes së tatimit në burim, si dhe për persona të tjerë, të përcaktuar nga legjislacioni tatimor;

b) personat e ngarkuar për të paguar, mbajtur, deklaruar dhe transferuar në Buxhetin e Shtetit kontributet, për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore;

c) personat që paguajnë kontributet për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore, për sa u përket pagesës dhe mbledhjes së kontributeve;

ç) sistemin e tatimeve dhe të taksave vendore, për aq sa nuk rregullohen me ligjin nr.9632, datë 30.10.2006 "Për sistemin e taksave vendore".

Neni 3

Legjislacioni tatimor

Legjislacioni tatimor përbëhet nga:

- a) marrëveshjet ndërkombëtare, të ratifikuara nga Kuvendi;
- b) ligjet tatimore;
- c) aktet nënligjore, të miratuara në mbështetje të ligjeve tatimore.

Neni 4

Llojet e tatimeve dhe të taksave

- 1. Tatimet dhe taksat janë kombëtare ose vendore.
- 2. Në tatimet dhe taksat kombëtare përfshihen:
 - a) tatimi mbi vlerën e shtuar;
 - b) tatimi mbi të ardhurat;
 - c) akciza;
 - ç) tatimi për lojërat e fatit, kazinotë dhe hipodromet;
 - d) taksat kombëtare;
 - dh) tatime të tjera, të cilat janë përcaktuar të tilla me ligj të veçantë.
- 3. Tatimet dhe taksat vendore përcaktohen në ligjin për sistemin e taksave vendore.
- 4. Kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore përcaktohen në ligjin për sigurimet shoqërore dhe shëndetësore.

Neni 5

Përkufizime

- 1. Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:
 - a) "Administratë tatimore" përfshin Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, drejtoritë rajonale të ngarkuara për administrimin e tatimeve, taksave dhe kontributeve në nivel kombëtar dhe njësitë tatimore të qeverisjes vendore, të ngarkuara për administrimin e tatimeve, taksave dhe kontributeve në nivel vendor;
 - b) "Agjent tatimor" është personi që mbledh dhe transferon në Buxhetin e Shtetit tatimet dhe taksat;
 - c) "Agjent i mbajtjes së tatimit në burim" është personi, të cilit, sipas legjislacionit tatimor, i kërkohet të llogarisë, të mbajë tatimin në burim për një tatimpagues, të raportojë dhe t'i transferojë këto tatime në Buxhetin e Shtetit;
 - ç) "Kontribut" është detyrimi monetar i detyrueshëm për t'u paguar si shpërblim për një shërbim specifik apo ushtrim të të drejtave, për sigurimin shoqëror dhe shëndetësor të të punësuarve;
 - d) "Libra dhe regjistrime" janë regjistrimet tregtare, dokumentacioni kontabël, llogaritë vjetore dhe raportet financiare, si dhe të gjitha dokumentet e tjera, që kanë të bëjnë me subjektin tatimpagues, korrespondencën e biznesit, faturat dhe dokumentet

përkatëse, që duhen krijuar dhe mbajtur për përcaktimin e shumave të tatimeve, që duhen paguar nga tatimpaguesi;

dh) "Periudhë tatimore" është periudha e njëjtë me vitin kalendarik, me përjashtim të rasteve kur ky ligj ose ligje të tjera tatimore parashikojnë ndryshe;

e) "Përfaqësues i tatimpaguesit" është personi i autorizuar ligjërisht për të përfaqësuar tatimpaguesin në çështje tatimore;

ë) "Tatim" është pagesa e detyrueshme dhe e pakthyeshme në Buxhetin e Shtetit apo në buxhetin e organeve të qeverisjes vendore, e vendosur me ligj dhe që nuk bëhet në shkëmbim të mallrave dhe shërbimeve të caktuara;

f) "Taksë" është pagesa e detyrueshme dhe e pakthyeshme në Buxhetin e Shtetit apo në buxhetin e organeve të qeverisjes vendore, e vendosur me ligj dhe që paguhet nga çdo person, që ushtron një të drejtë publike apo përfiton një shërbim publik në territorin e Republikës së Shqipërisë. Dispozitat e këtij ligji për tatimet dhe detyrimet tatimore zbatohen njëjloj edhe për taksat;

g) "Tatimpagues" është personi apo individi, i cili detyrohet nga ligji të paguajë tatime, taksa ose kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore, si dhe agjenti i mbajtjes së tatimit në burim;

gj) "Vend kryesor i biznesit" është vendi i administrimit efektiv të biznesit;

h) "Person i lidhur" me tatimpaguesin, sipas rastit, janë:

i) personat, me të cilët është/janë lidhur një/shumë marrëveshje biznesi;

ii) kontrolluesi apo i kontrolluari prej tij;

iii) individët, që kanë lidhje gjaku deri në shkallën e dytë në rastin e individit tregtar;

iv) individët, që ushtrojnë detyra drejtuese në organizimin e më shumë se një tregtari;

v) individët, që kanë marrëdhënie punësimi edhe me tatimpagues të tjerë.

Neni 6

Detyrimi tatimor

1. Detyrimi tatimor lind kur personi realizon të ardhura, kur bëhet pronar i një pasurie apo kryen pagesa, të cilat janë objekt i tatimit, sipas legjislacionit tatimor.

2. Detyrimi tatimor lind edhe kur personi realizon të ardhura, kryen pagesa, në formë të jashtëligjshme, apo bëhet zotërues i një sendi, në forma të jashtëligjshme. Kur personi bëhet zotërues i një sendi në forma të jashtëligjshme, ky detyrim përlllogaritjet për të gjithë periudhën në të cilën personi ka gëzuar frytet e kësaj pasurie.

3. Detyrimi tatimor përfshin tatimin, kamatëvonesat, si dhe gjrobat, për rastet e parashikuara nga ky ligj.

4. Detyrimi tatimor për individë të vdekur ose shoqëri të likuiduara përcaktohet si më poshtë:

a) në rastin e një personi të vdekur, detyrimi tatimor pushon në datën e vdekjes dhe trashëgimtarët ligjorë janë përgjegjës për llogaritjen dhe pagesën e tatimeve të këtij personi;

b) në rastin e një personi juridik të likuiduar, detyrimi tatimor pushon në datën e likuidimit dhe likuidatori ose përfaqësuesi, i caktuar ligjërisht, është përgjegjës për llogaritjen dhe pagesën e tatimit të këtij personi.

5. Detyrimet tatimore llogariten dhe paguhen në monedhë kombëtare, përveç rasteve kur me ligj parashikohet ndryshe.

Neni 7

**Të drejtat dhe detyrimet
e agjentit të mbajtjes së tatimit**

1. Me përjashtim të rastit kur ligji e përcakton ndryshe, agjenti i mbajtjes së tatimit ka të njëjtat të drejta dhe detyrime me një tatimpagues.
2. Agjenti i mbajtjes së tatimit ka edhe këto detyra plotësuese:
 - a) të llogarisë saktësisht dhe të mbajë në burim tatimin për një tatimpagues;
 - b) të paguajë tatimin në burim në Buxhetin e Shtetit, në datën e përcaktuar në ligj;
 - c) të mbajë regjistrime për të ardhurat e paguara dhe për tatimet e mbajtura në burim të të gjithë tatimpaguesve dhe të pagesave, të transferuara në Buxhetin e Shtetit;
 - ç) t'i japë administratës tatimore informacion të saktë për deklaratat e tatimpaguesve në datën e duhur, të përcaktuar në ligj;
 - d) të kryejë të gjitha detyrat e tjera, të parashikuara nga dispozitat ligjore në fuqi.

Neni 8

Tatimpaguesi rezident dhe jorezident

1. Tatimpagues rezident është:
 - a) individi, i cili:
 - i) ka një vendbanim në Republikën e Shqipërisë, në kuptim të nenit 12 të Kodit Civil;
 - ii) ka nënshtetësi shqiptare dhe është funksionar diplomatik ose kryen një funksion të ngjashëm, në emër të Republikës së Shqipërisë, jashtë territorit të saj;
 - iii) në mënyrë të vazhdueshme ose me ndërprerje, qëndron në Republikën e Shqipërisë më tepër se 183 ditë në një periudhë prej 365 ditësh;
 - b) personi juridik, i cili:
 - i) është regjistruar si person juridik shqiptar;
 - ii) e ka vendin e administrimit efektiv të veprimtarisë në Republikën e Shqipërisë;
 - c) personi fizik, i cili është regjistruar në organin kompetent me këtë cilësi, në bazë të legjislacionit shqiptar.
2. Tatimpaguesi, që nuk plotëson të paktën njërën nga parashikimet e pikës 1 të këtij neni, është tatimpagues jorezident.

Neni 9

**Caktimi i përfaqësuesi tatimor
të personave jorezidentë**

1. Tatimpaguesi jorezident emëron një përfaqësues tatimor rezident dhe regjistrohet pranë Qendrës Kombëtare të Regjistrimit, kur kjo i kërkohet nga legjislacioni në fuqi.

2. Tatimpaguesi jorezident mund të mos emërojë përfaqësues tatimor, në njërën nga rastet kur:

- a) të gjitha të ardhurat, me burim në Shqipëri, janë objekt i tatimit përfundimtar, të mbajtur në burim;
- b) tatimpaguesi e dorëzon vetë deklaratën tatimore.

Neni 10

Udhëzimet teknike

1. Ministri i Financave nxjerr udhëzim të përgjithshëm në zbatim të këtij ligji.

2. Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve, me kërkesë të tatimpaguesit, dhe, kur është e nevojshme, nxjerr vendim për qëndrimin zyrtar të administratës tatimore, në zbatim të legjislacionit tatimor, për rrethana specifike të tatimpaguesit. Vendimi është detyrues për administratën dhe tatimpaguesin, që ka bërë kërkesën dhe publikohet brenda 5 ditëve kalendarike, duke ruajtur të drejtën e konfidencialitetit të të dhënave të biznesit të tatimpaguesit. Vendimi bëhet detyrues për tatimpaguesin në datën që merr njoftim për të, në njërën nga format e parashikuara në Kodin e Procedurave Administrative dhe zbatohet njëllëj edhe për raste të tjera, të ngjashme.

Neni 11

Negocimi i marrëveshjeve ndërkombëtare

1. Ministria e Financave është, sipas rastit, autoritet nënshkrues apo palë në negociatat, që zhvillohen për të gjitha marrëveshjet ndërkombëtare, me efekte tatimore.

2. Autoriteti nënshkrues dhe miratues i këtyre marrëveshjeve vepron në përputhje me ligjin "Për lidhjen e marrëveshjeve dhe traktateve ndërkombëtare".

KREU II

PARIMET, ORGANIZIMI DHE PERSONELI I ADMINISTRATËS TATIMORE

Neni 12

Parimet e administrimit tatimor

Në administrimin e sistemit tatimor të Republikës së Shqipërisë administrata tatimore udhëhiqet nga parimet e mëposhtme:

- a) zbatimi i njëjtë dhe efektiv i legjislacionit nga ana e administratës tatimore;
- b) vetëvlerësimi dhe vetëdeklarimi i detyrimit tatimor nga ana e tatimpaguesit;
- c) nxitja e respektimit vullnetar të legjislacionit tatimor, nëpërmjet informimit, edukimit dhe publikimit të akteve nënligjore;
- ç) hartimi i strategjive dhe marrja e masave përkatëse për pakësimin e rreziqeve që rezultojnë nga mosrespektimi i legjislacionit tatimor;
- d) bashkëpunimi me organet tatimore vendase dhe ndërkombëtare, në funksion të globalizimit të ekonomive botërore;
- dh) ndjekja e ndryshimeve në mjediset e biznesit dhe atij legjislativ, si dhe përshtatja e sistemeve të organizimit të burimeve, të teknologjisë së informacionit dhe proceseve të punës, për arritjen e efikasitetit dhe të efektivitetit të duhur;
- e) nxitja e veprimtarive elektronike, sidomos të deklarimit dhe pagesës elektronike të detyrimit tatimor;
- ë) rekrutimi, trajnimi dhe ngritja në detyrë e punonjësve tatimorë, të ndershëm, të sjellshëm dhe të drejtë dhe që, për çdo rast, zbatojnë ligjin, aktet nënligjore dhe vendimet, në bazë të fakteve objektive.

Neni 13

Organizimi i administratës tatimore

1. Administrata tatimore përbëhet nga:
 - a) administrata tatimore qendrore, ku përfshihen Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, drejtoritë rajonale dhe njësitë e tjera të saj;
 - b) administrata tatimore vendore, ku përfshihen zyrat tatimore, nën autoritetin e qeverisjes vendore.
2. Administrata tatimore qendrore është institucion qendror, në varësi të Ministrit të Financave.

Neni 14

**Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve,
drejtoritë rajonale dhe njësitë e tjera**

1. Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve është autoriteti tatimor qendror i vetëm në Republikën e Shqipërisë, që zbaton dhe administron tatimet kombëtare, pagesat publike dhe mbledhjen e kontributeve, siç parashikohet në nenin 4 të këtij ligji.
2. Drejtoria rajonale varet nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve.
3. Drejtoria rajonale drejtohet nga drejtori i drejtorisë rajonale.

Neni 15

Zyrat tatimore të qeverisjes vendore

Zyrat tatimore të qeverisjes vendore funksionojnë dhe zbatojnë ligjin nr.9632, datë 30.10.2006 "Për sistemin e taksave vendore" dhe administrojnë taksat, detyrimet tatimore dhe pagesat publike vendore.

Neni 16

Struktura e administratës tatimore qendrore

1. Struktura organizative dhe numri i përgjithshëm i personelit të administratës tatimore qendrore miratohen nga Kryeministri, me propozimin e Ministrit të Financave, pas bashkërendimit me DAP-in.
2. Organigrama e administratës tatimore qendrore miratohet nga Ministri i Financave, me propozimin e drejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve.
3. Administrata tatimore qendrore është e organizuar në drejtori, sipas funksioneve të mëposhtme:
 - a) shërbimi dhe edukimi i tatimpaguesve;
 - b) kontrolli tatimor;
 - c) apelimi;
 - ç) mbledhja e detyrimeve tatimore dhe zbatimi i masave shtrënguese;
 - d) hetimi tatimor;
 - dh) funksionet mbështetëse, përfshirë financën dhe statistikën, teknologjinë e informacionit dhe kontrollin e brendshëm, shërbimet ligjore, administratën e burimet njerëzore dhe hartimin e rregullave teknike.
4. Drejtoria e apelimit është një njësi e pavarur brenda administratës tatimore qendrore.
5. Funksionet dhe detyrat e Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, drejtorive rajonale, të secilës drejtori, si dhe të njërive të tjera të administratës tatimore qendrore përcaktohen me rregullore të brendshme, e cila propozohet nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve dhe miratohet nga Ministri i Financave.
6. Ministri i Financave mund të vendosë që, në përputhje me legjislacionin në fuqi, të nënkontraktohen subjekte private, të specializuara, për realizimin e funksioneve të parashikuara në pikën 3 shkronja "dh të këtij neni.

Neni 17

Emërimi i Drejtorit dhe i Zëvendësdrejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve

1. Organ drejtues i administratës tatimore qendrore është Drejtori i Përgjithshëm.
2. Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve emërohet nga Kryeministri, me propozimin e Ministrit të Financave.
3. Zëvendësdrejtorët e përgjithshëm të Tatimeve emërohen nga Ministri i Financave, me propozimin e Drejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve.

Neni 18

Drejtoria e apelimit tatimor

Drejtoria e apelimit tatimor është në përbërje të administratës tatimore qendrore dhe është e pavarur në vendimmarrje. Drejtori i drejtorisë së apelimit tatimor emërohet nga Ministri i Financave.

Neni 19

Emërimi i personelit

1. Për nëpunësit e administratës tatimore qendrore zbatohet legjislacioni i nëpunësit civil për institucionet e pavarura, përveç se kur në këtë ligj parashikohet ndryshe.
2. Për procedurat e rekrutimit të tyre zbatohet legjislacioni i nëpunësit civil për institucionet e pavarura.
3. Marrëdhëniet juridike të punës për punonjësit e administratës tatimore, që nuk kanë statusin e nëpunësit civil, rregullohen sipas dispozitave të Kodit të Punës.

Neni 20

Punësimi dhe kategoritë e punësimit

1. Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve merr masat për respektimin e dispozitave ligjore, për rekrutimin, lëvizjen paralele dhe ngritjen në detyrë të nëpunësve dhe punonjësve të tjerë në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve dhe në drejtoritë rajonale.
2. Në organikë, personeli ndahet sipas detyrave, në punonjës të nivelit të lartë, të mesëm e të ulët drejtues dhe në punonjës ekzekutues, të kategorizuar në aktet nënligjore, në zbatim të këtij ligji.
3. Nivelet e pagave për çdo kategori, si dhe procedurat e afatet e kalimit nga një nivel më i ulët në një nivel më të lartë karriere, miratohen nga Këshilli i Ministrave, me propozimin e Ministrit të Financave, pas bashkërendimit me DAP-in.

Neni 21

Shpërblimet e personelit

1. Personelit të administratës tatimore qendrore u jepen shpërblime stimuluese, për:
 - a) efektivitetin e shërbimit të kryer në organet tatimore;
 - b) kryerjen e një shërbimi me rrezikshmëri të veçantë.
2. Shpërblimet stimuluese jepen nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve.
3. Ministri i Financave miraton udhëzimin për rregullat, që ndjek Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve në dhënien e shpërblimeve.

Neni 22

Procedura disiplinore

1. Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve shqyrton rastet e shkeljeve, të evidentuara nga nëpunësit dhe punonjësit e tjerë të administratës tatimore qendrore dhe miraton masat disiplinore, në cilësinë e eprorit direkt.
2. Procedurat disiplinore fillojnë:
 - a) pas kërkesës, me shkrim, të eprorit, nëpunësit apo punonjësit të administratës tatimore;
 - b) pas kërkesës me shkrim, të bërë nga tatimpaguesi;
 - c) me nismën e Drejtorit të Përgjithshëm.
3. Masat disiplinore, që zbatohen për nëpunësit civilë të administratës tatimore, janë në përputhje me legjislacionin për shërbimin civil.

KREU III

DISPOZITA ADMINISTRATIVE TË PËRGJITHSHME

Neni 23

Mënyrat e komunikimit me tatimpaguesin

1. Administrata tatimore mund të kërkojë përdorimin nga tatimpaguesit të formularëve të veçantë, për dorëzimin e dokumentacionit, informacionit apo kërkesave. Kur nuk kërkohet formular, çdo komunikim, i kërkuar sipas legjislacionit tatimor, dërgohet në mënyrë elektronike ose dorëzohet me shkrim, me përjashtim të rasteve kur parashikohet ndryshe.
2. Vlerësimet, njoftimet, vendimet dhe komunikimet zyrtare, drejtuar tatimpaguesit, i dërgohen në adresën e shënuar në dosjen e tatimpaguesit, duke përdorur shërbimin postar rekomandë.
3. Afati i marrjes dijeni për aktet dhe korrespondencën tjetër, që i dërgohet tatimpaguesit, është shtatë ditë kalendarike pas datës së dërgimit. Data e dërgimit është data e pranimit të dokumentit nga shërbimi postar.
4. Tatimpaguesi është i detyruar të deklarojë adresën e saktë, në mënyrë që të sigurojë marrjen në kohë të njoftimeve.
5. Ministri i Financave, në zbatim të këtij neni, me propozimin e Drejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve, miraton llojet e dokumentacionit, të dhënat, që duhet të përfshihen në informacion, si dhe procedurat e dërgimit pranë administratës tatimore.

Neni 24

Dhënia e informacionit tatimor nga administrata tatimore

Informacioni tatimor për tatimpaguesin, i administruar nga administrata tatimore, u ofrohet pa pagesë autoriteteve të përcaktuara në këtë nen, pas depozitimit të kërkesës me shkrim dhe kur verifikohen rrethanat e mëposhtme:

- a) gjyqtarit, nëse është në gjykim ose në hetim të një çështjeje civile, të lidhur me një tatimpagues, për pjesën që u takon marrëdhënieve të tij me administratën tatimore;
- b) gjyqtarit apo prokurorit, nëse është në gjykim ose në hetim të një çështjeje penale, të lidhur me një tatimpagues, për pjesën që u takon marrëdhënieve të tij me administratën tatimore;
- c) Kontrollit të Lartë të Shtetit, vetëm për rastet, kur kërkesa e bërë është në funksion të kontrollit të kryer nga ky institucion ndaj administratës tatimore, në funksion të hartimit të rekomandimeve të veta;
- ç) autoritetit të ngjashëm të huaj, me të cilin Kuvendi ka ratifikuar marrëveshje ndërkombëtare dhe informacioni kërkohet në kuadër të ekzekutimit të marrëveshjes;
- d) autoritetit homolog të huaj ose autoriteteve vendase, me të cilat Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve ka nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi dy ose shumëpalëshe, me objekt shkëmbimin e informacionit;
- dh) institucioneve të pavarura, të krijuara me ligj;
- e) çdo autoriteti tjetër, sipas parashikimit të bërë me ligj të veçantë.

Neni 25

Konfidencialiteti

1. Nëpunësit dhe punonjësit e administratës tatimore, qendrore, dhe vendore, ruajnë konfidencialitetin e të dhënave tatimore dhe financiare të tatimpaguesit, që i kanë siguruar gjatë kryerjes së detyrës. Kjo pikë nuk zbatohet për detyrimet tatimore, për të cilat kanë filluar procedurat e mbledhjes me forcë.
2. Detyrimi për ruajtjen e konfidencialitetit vazhdon edhe pasi nëpunësi apo punonjësi nuk është më i punësuar pranë administratës tatimore.
3. Informacioni i lidhur me tatimpaguesin përdoret brenda administratës tatimore, vetëm në masën e kërkuar për administrimin e tatimeve.
4. Kushti i ruajtjes së konfidencialitetit përfundon në rastet kur tatimpaguesi heq dorë, me shkrim, nga e drejta e tij për ruajtjen e konfidencialitetit dhe për aq sa është e lejuar në deklarin e bërë nga tatimpaguesi.
5. Shkëmbimi i informacionit, i bërë në ekzekutim të marrëveshjeve të lidhura nga administrata tatimore, bëhet me kushtin e ruajtjes së konfidencialitetit për institucionet dhe individët, që marrin dijeni për të dhënat tatimore.

Neni 26

Shmangia e konfliktit të interesit

1. Nëpunësit dhe punonjësit e administratës tatimore zbatojnë, në mënyrë të drejtë e të paanshme, ligjet tatimore dhe nuk administrojnë, ndikojnë apo orientojnë tatimpaguesin në veprimtarinë e tij, si dhe deklarojnë paraprakisht rastet, kur kanë lidhje të drejtpërdrejtë ose të tërthortë me tatimpaguesin.

2. Nëpunësit e administratës tatimore nuk mund të kontrollojnë apo vlerësojnë tatimet e veta apo të personave të lidhur me ta, me përjashtim të rasteve të vetëvlerësimit.

3. Nëpunësit e administratës tatimore nuk mund të punësohen, me kohë të pjesshme apo të plotë, në veprimtari të tjera me pagesë, me përjashtim të veprimtarisë së mësimdhënies.

Neni 27

Publikimi i informacionit tatimor

1. Administrata tatimore mund ta publikojë informacionin e mbledhur gjatë veprimtarisë së saj, me qëllim përdorimin e të dhënave tatimore në hartimin e statistikave.

2. Publikimi bëhet në mënyrë dhe formë, që nuk lejon identifikimin e tatimpaguesit specifik.

Neni 28

Informimi i publikut

1. Administrata tatimore ka për detyrë që, duke përdorur të gjitha mjetet e komunikimit, përfshirë median e shkruar dhe atë elektronike, të informojë publikun për përmbajtjen, rolin dhe rëndësinë e legjislacionit tatimor. Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve publikon materiale sqaruese, komentare dhe materiale të tjera shpjeguese, në lidhje me legjislacionin tatimor.

2. Për qëllime të informimit të publikut, për ligjet e reja tatimore, ndryshimet e bëra për legjislacionin tatimor dhe për aktet nënligjore, të dala në zbatim të tij, bëhet publikimi i akteve nëpërmjet medias së shkruar dhe asaj elektronike, si dhe përmes faqes zyrtare të internetit të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve, jo më vonë se 15 ditë nga data e hyrjes në fuqi të tyre.

Neni 29

Dosja e detyrimeve tatimore

1. Administrata tatimore krijon dhe përditëson dosjen e detyrimeve tatimore, ku regjistrohen të gjitha detyrimet e tatimpaguesit, sipas kategorisë së detyrimit, interesat, gjobat dhe pagesat, që i takojnë tatimpaguesit.

2. Forma, mënyra dhe afati i ruajtjes së të dhënave të dosjes përcaktohen me rregullore, të miratuar nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve.

3. Administrata tatimore vë në dispozicion dhe garanton, në rrugë elektronike, aksesin e tatimpaguesit në dosjen e tij. Në rastet kur tatimpaguesi nuk mund të përdorë rrugën elektronike të marrjes së të dhënave, administrata tatimore vë në dispozicion kopje të dokumenteve të dosjes, sipas kërkesës me shkrim të tatimpaguesit.

KREU IV

TË DREJTAT E TATIMPAGUESIT

Neni 30

E drejta për informim dhe asistencë

1. Çdo tatimpagues ka të drejtë që, me qëllim kuptimin dhe zbatimin e legjislacionit tatimor, të marrë informacion dhe të asistohet pa shpërblim nga administrata tatimore. Brenda strukturës së administratës tatimore krijohen strukturat përgjegjëse për shërbimin e tatimpaguesve.

2. Çdo tatimpagues ka të drejtën e trajtimit të paanshëm, profesional dhe etik nga administrata tatimore, për çështje, që kanë të bëjnë me detyrimet tatimore.

Neni 31

E drejta për konfidencialitetin e të dhënave

1. Çdo tatimpagues ka të drejtën e konfidencialitetit për të dhënat e veta tatimore e financiare, të administruara nga administrata tatimore.

2. E dhënë tatimore dhe financiare është çdo informacion, i cili merret nga administrata tatimore, gjatë ushtrimit të funksioneve, tek tatimpaguesi ose palët e treta.

Neni 32

E drejta për njoftim

Çdo tatimpagues ka të drejtë të marrë njoftim për çdo akt administrativ, veprim ose mosveprim, të bërë për mbledhjen e detyrimeve tatimore, i cili prek pasurinë e tij, me përjashtim të rasteve kur administrata tatimore vlerëson se ekziston rreziku real që, pas marrjes së njoftimit, tatimpaguesi ta transferonte pronësinë para përfundimit të vlerësimit tatimor.

Neni 33

E drejta për kontrolle të arsyeshme

Tatimpaguesi ka të drejtë t'i sigurohen kontrolle të arsyeshme, të cilat të kryhen në kohë të arsyeshme, në vendin e duhur dhe brenda afateve, sipas dispozitave të këtij ligji.

Neni 34

E drejta për informim

1. Në rastin e një mosmarrëveshjeje për vlerësimin tatimor, të bërë nga administrata tatimore tatimpaguesi ka të drejtë të marrë përgjigje me shkrim, në lidhje me arsyet dhe mënyrën e vlerësimit dhe të vendimit të marrë.

2. Në bazë të kërkesës me shkrim të tatimpaguesit, administrata tatimore lëshon vërtetim për të ardhurat e tatueshme, për detyrimet tatimore të mbetura, si dhe për pagesat e kryera nga tatimpaguesi.

Neni 35

E drejta për përfaqësim

1. Tatimpaguesi ka të drejtë të emërojë një përfaqësues, me prokurë, i cili përfaqëson atë në raport me administratën tatimore.

2. Tatimpaguesi mbetet personalisht përgjegjës për përmbushjen e detyrimeve tatimore edhe në rastin e emërimit të përfaqësuesit me prokurë.

Neni 36

E drejta për të kërkuar evidenca me shkrim apo në rrugë elektronike

Tatimpaguesi ka të drejtë të kërkojë nga administrata tatimore, në rrugë elektronike apo me shkrim, kopje të njësuara me origjinalin, për çdo dokument, që ndodhet në dosjen e hapur për të, apo të kërkojë kopje të printuara dhe të certifikuara të të dhënave elektronike, të lidhura me të.

Neni 37

E drejta për t'u dëgjuar

Tatimpaguesi, përpara marrjes së një vendimi administrativ për të dhe pasurinë e tij, ka të drejtën të dëgjohet nga administrata tatimore.

Neni 38

E drejta për t'u ankuar

Tatimpaguesi gëzon të drejtën e ankimimit dhe të sigurimit për një shqyrtim të pavarur administrativ të çështjeve të lidhura me të.

KREU V

DETYRIMI I TATIMPAGUESIT PËR REGJISTRIM

Neni 39

Regjistri i individëve

1. Si numër identifikimi për qëllime tatimore, për tatimpaguesin që është individ, shërben numri personal i identifikimit, i marrë në përputhje me legjislacionin e fushës.
2. Administrata tatimore qendrore mban regjistër të veçantë të individëve.

Neni 40

**Regjistrimi i personave, që ushtrojnë
veprimtari tregtare**

1. Personat fizikë dhe juridikë ushtrojnë veprimtari ekonomiko-tregtare vetëm pas regjistrimit të tyre, në përputhje me ligjin nr. 9723, datë 3.5.2007 "Për Qendrën Kombëtare të Regjistrimit".
2. Personat e regjistruar sipas këtij ligji pajisen me numër identifikimi unik, të gjeneruar elektronikisht, i cili shërben si numër i identifikimit tatimor të tyre, për tatimet kombëtare dhe vendore.
3. Afati për dorëzimin e aplikimit, formati i aplikimit dhe mënyrat e dorëzimit të aplikimit përcaktohen në ligjin "Për Qendrën Kombëtare të Regjistrimit". Dokumentet e kërkuara, si pjesë e aplikimit për qëllime tatimore, përcaktohen në aktet nënligjore, në zbatim të këtij ligji.
4. Regjistrimi, në përputhje me ligjin "Për Qendrën Kombëtare të Regjistrimit" shërben njëkohësisht si regjistrim në skemat e sigurimit, shoqëror dhe shëndetësor në inspektoratet e punës dhe organet doganore.
5. Mosregjistrimi nuk e çliron një person nga pagesa e detyrimit tatimor ose përmbushja e detyrimeve të tjera tatimore.

Neni 41

**Identifikimi i personave, që ushtrojnë veprimtari tregtare
pa u regjistruar**

1. Kur administrata tatimore identifikon persona, të cilët ushtrojnë veprimtari ekonomik-tregtare pa u regjistruar në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit, i regjistron menjëherë ata në një regjistër të përkohshëm.

2. Këta persona detyrohen që, brenda 15 ditëve nga data e identifikimit të tyre nga administrata tatimore, të regjistrohen në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit. Nëse personi nuk regjistrohet brenda këtij afati, atij i mbyllet veprimtaria dhe nuk mund të regjistrojë veprimtari tjetër, për një periudhë prej gjashtë muajsh.

3. Derisa të përfundojë regjistrimi i tyre në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit, administrata tatimore përllëgarit dhe mbledh detyrimin tatimor, si dhe gjobat administrative, në përputhje me këtë ligj.

4. Administrata tatimore llogarit, vlerëson dhe mbledh detyrimet tatimore, në përputhje me legjislacionin tatimor, gjatë periudhës deri në përfundimin e procesit të regjistrimit nga personi.

Neni 42

Regjistrimi i organizatave jofitimprurëse

1. Organizatat jofitimprurëse regjistrohen në administratën tatimore, pasi kanë kryer më parë regjistrimin, në përputhje me legjislacionin e fushës.

2. Administrata tatimore mban një regjistër elektronik të veçantë për organizatat jofitimprurëse.

3. Në regjistrin e organizatave jofitimprurëse regjistrohen këto të dhëna:

- a) emri;
- b) kohëzgjatja, nëse kjo është e përcaktuar;
- c) objekti i veprimtarisë;
- ç) vendi i ushtrimit të veprimtarisë;
- d) të dhënat vetjake të drejtuesit dhe të përfaqësuesit ligjor të organizatës;
- dh) dokumenti, që vërteton kompetencat e përfaqësimit dhe afatet e emërimeve të tyre;

e) specimenë të përfaqësuesve të organizatës, në raport me të tretët;

ë) numri i të punësuarve.

4. Regjistrimi në administratën tatimore të organizatave jofitimprurëse bëhet pas depozitimit në administratën tatimore të formularit të kërkesës, së bashku me dokumentacionin, që i bashkëlidhet formularit. Formulari i kërkesës dhe dokumentacioni i kërkuar, si pjesë e kërkesës, publikuar në faqen zyrtare të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve mund të merret pa pagesë, në çdo sportel të njësive të shërbimit ndaj tatimpaguesit.

5. Administrata tatimore, brenda 5 ditëve nga data e marrjes së formularit të plotë dhe të saktë të aplikimit, përpunon kërkesën për regjistrim tatimor dhe e pajis kërkuuesin me numër identifikimi.

6. Mosrespektimi i detyrimit për regjistrim nuk e çliron organizatën jofitimprurëse nga pagesa e detyrimeve tatimore.

Neni 43

Përditësimi i të dhënave të regjistrimit

1. Tatimpaguesi, person fizik dhe juridik, regjistron çdo ndryshim të të dhënave në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit, siç përcaktohet në ligjin nr.9723, datë 3.5.2007 "Për Qendrën Kombëtare të Regjistrimit".

2. Tatimpaguesi, statusi i të cilit ndryshon nga një kategori në tjetrën, sipas parashikimeve në ligjet e veçanta tatimore, duhet të njoftojë administratën tatimore përkatëse, brenda 15 ditëve kalendarike nga data e regjistrimit të ndryshimit. Kur një ndryshim i tillë i statusit diktohet nga një kontroll, i kryer nga administrata tatimore, qendrore ose vendore, administrata që kryen kontrollin njofton administratën tjetër, brenda 10 ditëve kalendarike pas këtij ndryshimi.

3. Organizatat jofitimprurëse duhet të njoftojnë administratën tatimore për ndryshimet që vijnë, brenda 15 ditëve nga data e regjistrimit të ndryshimeve:

- a) ndryshimi i emrit;
- b) ndryshimi i adresës së veprimtarisë ose kontaktit;
- c) ndryshimi i statusit ligjor;
- ç) krijimi/mbyllja e degëve, sektorëve ose njësive të reja;
- d) ndryshimi i llojit të veprimtarisë ekonomike;
- dh) ndryshimi i numrit të punonjësve;
- e) çdo ndryshim tjetër, i parashikuar në aktet nënligjore, të dala në zbatim të këtij ligji.

Neni 44

Kalimi në regjistrin pasiv

1. Administrata tatimore, kur zotëron prova se tatimpaguesi, për një periudhë tatimore për 12 muaj të njëpasnjëshëm:

- a) nuk ushtron më veprimtari tregtare;
- b) nuk dorëzon deklaratën tatimore;
- c) deklaron pezullim veprimtarie tregtare, transferon regjistrimin e një tatimpaguesi nga regjistri aktiv në regjistrin pasiv, që mbahet nga administrata tatimore.

2. Në rastin e shkronjës "c" të pikës 1 të këtij neni, për transferimin kërkohet miratimi me shkrim i tatimpaguesit. Në këtë rast, për të gjithë periudhën e qëndrimit në regjistrin pasiv nuk llogariten gjoba për mosdeklarim tatimor.

3. Administrata tatimore, brenda 10 ditëve kalendarike nga data e transferimit të regjistrimit në regjistrin pasiv, njofton tatimpaguesin me shkrim.

4. Transferimi i regjistrimit tatimor nga regjistri aktiv në regjistrin pasiv nuk eliminon detyrimin tatimor ekzistues dhe nuk e ndalon administratën tatimore për vlerësimin ose mbledhjen e detyrimit tatimor, pas transferimit në regjistrin pasiv.

5. Administrata tatimore, automatikisht, transferon regjistrimin nga regjistri pasiv në regjistrin aktiv, kur tatimpaguesi rifillon veprimtarinë, dorëzon të gjitha deklaratat tatimore dhe kryen të gjitha pagesat e kërkuara.

Neni 45

Çregjistrimi tatimor

1. Personat e regjistruar në organin tatimor mund të çregjistrohen në rastet që vijojnë:

a) personat fizikë dhe juridikë, sipas dispozitave të ligjit "Për Qendrën Kombëtare të Regjistrimit";

b) organizatat jofitimprurëse, në bazë të vendimit të gjykatës.

2. Subjektet e regjistruara pranë Qendrës Kombëtare të Regjistrimit ose gjykatës çregjistrohen pasi të kenë paguar të gjitha detyrimet tatimore të papaguara dhe pasi të kenë paraqitur bilancin e mbylljes, subjektet, sipas legjislacionit në fuqi.

3. Qendra Kombëtare e Regjistrimit ose gjykata njofton organin tatimor kompetent për regjistrimin e hapjes së procedurave të likuidimit apo për kërkesën për çregjistrim të personit fizik. Organi tatimor kompetent, brenda 30 ditëve nga data e këtij njoftimi, është i detyruar të verifikojë situatën tatimore dhe, kur është e nevojshme, të ushtrojë kontroll në mjedisin, ku ushtron veprimtarinë subjekti.

4. Qendra Kombëtare e Regjistrimit ose gjykata nuk mund të kryejë çregjistrimin, në qoftë se, brenda 30 ditëve, administrata tatimore e kundërshton, me shkrim çregjistrimin. Kundërshtimi i çregjistrimit të tatimpaguesit nga administrata tatimore tregon shumën e detyrimeve tatimore të papaguara të tatimpaguesit.

5. Nëse pas 30 ditëve nga data e njoftimit, organi tatimor kompetent nuk ka paraqitur ndonjë kundërshtim me shkrim, apo kundërshtimi nuk përmban shumën e detyrimeve tatimore, të gjobave dhe interesave të papaguara, Qendra Kombëtare e Regjistrimit ose gjykata kryejnë menjëherë çregjistrimin e subjektit.

6. Pasi subjekti ka shlyer të gjitha detyrimet tatimore, gjobat dhe interesat e papaguara deri në datën e hapjes së procedurave të likuidimit apo të kërkesës për çregjistrim, organi tatimor kompetent detyrohet të tërheqë menjëherë kundërshtimin për çregjistrim dhe Qendra Kombëtare e Regjistrimit kryen menjëherë çregjistrimin e subjektit.

7. Nëse, brenda 30 ditëve, tatimpaguesi shlyen detyrimin tatimor, administrata tatimore e tërheq kundërshtimin menjëherë dhe Qendra Kombëtare e Regjistrimit e çregjistron tatimpaguesin brenda 5 ditëve kalendarike nga data e marrjes së njoftimit të tërheqjes së kundërshtimit nga administrata tatimore, ose pasi tatimpaguesi paraqet një dokument, që vërteton pagesën e të gjitha detyrimeve tatimore.

8. Nëse pavarësisht shlyerjes, organi tatimor kompetent nuk ka tërhequr kundërshtimin, atëherë subjekti mund t'i paraqesë Qendrës Kombëtare të Regjistrimit dokumentin, që vërteton shlyerjen e shumës totale të detyrimeve tatimore, të gjobave dhe interesave të përcaktuara në kundërshtimin për çregjistrim. Në këtë rast Qendra Kombëtare e Regjistrimit kryen menjëherë çregjistrimin e subjektit dhe njofton organin tatimor kompetent.

9. Çregjistrimi tatimor nuk eliminon detyrimet ekzistuese tatimore dhe nuk parandalon administratën tatimore të vlerësojë ose të mbledhë detyrimet tatimore, pas revokimit të regjistrimit.

KREU VI

MBAJTJA E TË DHËNAVE

Seksioni I

Detyrimi për dokumentimin dhe mbajtjen e llogarive për qëllime tatimore

Neni 46

Dokumentimi dhe mbajtja e të dhënave tatimore për tatimpaguesit, subjekt i TVSH-së ose i tatim-fitimit

1. Tatimpaguesit, që janë subjekt i TVSH-së ose i tatim-fitimit, për përlogaritjen e detyrimit tatimor, mbajnë regjistrat, dokumentacionin kontabël, librat dhe informacionin financiar, si dhe lëshojnë faturë tatimore, dëftesë tatimore ose kupon tatimor, në përputhje me ligjet e fushës, si dhe aktet nënligjore, të nxjerra në zbatim të tyre.

2. Tatimpaguesi, subjekt i TVSH-së, regjistron menjëherë të gjitha veprimet financiare dhe përgatit e mban libra e regjistra kontabël, ku regjistrohen:

- a) shitjet e përditshme të mallrave ose kryerja e punimeve apo e shërbimeve të tatueshme, përfshirë shumën e secilit veprim dhe shumën e tatimit të ngarkuar;
- b) veprimet e përfunduara, por akoma të pafaturuara;
- c) veprimet e patatueshme;
- ç) pagesat për mallra dhe shërbime, përfshi shumën e secilës blerje apo pagesë, shumën e tatimit të paguar dhe emrin e adresën e furnizuesit.

Neni 47

Dokumentimi dhe mbajtja e të dhënave tatimore për tatimpaguesit e klasifikuar "biznes i vogël"

Tatimpaguesit, që janë subjekt i ligjit "Për taksën vendore të biznesit të vogël", për përlogaritjen e detyrimit tatimor, mbajnë regjistra, libra dhe dokumente të tjera, si dhe lëshojnë një faturë të thjeshtë tatimore apo kupona tatimorë, në përputhje me dispozitat e ligjit nr.9632, datë 30.10.2006 "Për sistemin e taksave vendore", si dhe dispozitat e ligjit "Për tatimin mbi të ardhurat".

Neni 48

Mbajtja dhe ruajtja e dokumenteve të të dhënave tatimore

1. Regjistrat, librat dhe informacioni financiar janë dokumente, që përmbajnë informacionin e regjistruar, në mënyrë kronologjike dhe sistematike, të veprimeve tregtare të tatimpaguesit, të cilat mbahen për përcaktimin e shumës së detyrimeve tatimore të këtij tatimpaguesi.

2. Të dhënat dhe informacioni financiar e kontabël ruhen nga tatimpaguesi, për të paktën 5 vjet, duke filluar nga fundi i vitit tatimor, të cilit i përkasin dokumentet.

3. Tatimpaguesi, për çdo shitje, lëshon faturë tatimore ose kupon tatimor.

Neni 49

Fatura tatimore

1. Çdo shitblerje mallrash apo të drejtash, si dhe çdo kryerje punimi apo shërbimi, që është pjesë e veprimtarisë tregtare, është objekt faturimi.

2. Faturat për shitjen e sendeve apo kryerjen e punimeve e të shërbimeve janë fatura tatimore, të cilat përfshihen në përlllogaritjet e detyrimit tatimor.

3. Fatura tatimore përmban numrin rendor dhe numrin personal të identifikimit, numrin e identifikimit të tatimpaguesit, datën dhe vendin e lëshimit, emrin dhe adresën e palëve, datën e realizimit të shitjes ose të punimit apo shërbimit, emërtimin e saktë të tyre, çmimin e plotë të shitjes dhe, nëse është rasti, rritjet ose zbritjet e tjera, të zbatuara, si dhe shumat e shifruara, cilado qoftë mënyra e likuidimit të faturës.

Neni 50

Fatura tatimore me TVSH

1. Tatimpaguesi, që i nënshtrohet tatimit mbi vlerën e shtuar (TVSH), sa herë që ofron mallra apo shërbime për një person tjetër, duhet të lëshojë fature tatimore me TVSH, në përputhje me ligjin nr. 7928, datë 27.4.1995 "Për tatimin mbi vlerën e shtuar", të ndryshuar.

2. Ministri i Financave, me udhëzim, mund të parashikojë transaksione, për të cilat nuk ekziston detyrimi i lëshimit të një fature tatimore, duke përcaktuar kriteret për dokumentimin e këtyre transaksioneve.

3. Përveç përshkrimeve dhe të dhënave, të parashikuara në pikën 3 të nenit 49 të këtij ligji, fatura tatimore me TVSH përmban :

a) vlerën, mbi të cilin përlllogaritet TVSH -ja;

b) vlerën me TVSH, të zbatuar sipas kategorive të sendeve, punimeve e shërbimeve;

c) shumën e TVSH-së.

4. Ministri i Financave, me udhëzim, mund të përcaktojë kërkesa të tjera, që duhet të përmbajë një faturë tatimore, për rastet që rrjedhin nga veçoritë e veprimtarive të zhvilluara, të sendeve të tregtueshme, të punimeve apo të shërbimeve.

Neni 51

Lëshimi i faturës tatimore

1. Shitësi lëshon faturë tatimore dhe blerësi duhet ta kërkojë atë në kohën e realizimit të shitjes apo të kryerjes së punimit ose shërbimit. Fatura tatimore përgatitet nga shitësi në jo më pak se dy kopje, nga të cilat njërën e merr dhe e ruan blerësi, kurse tjetrën e mban dhe e ruan shitësi. Faturat përgatiten me numër rendor progresiv.

2. Tatimpaguesi, që mban në ruajtje, përdor apo transporton mallra të pashoqëruara me dokumente tatimore, dënohet, në përputhje me nenin 121 të këtij ligji.

3. Ministri i Financave, për efekt të llogaritjes së vlerës së gjobës, në përputhje me shkronjën "b" të pikës 1 të nenit 121 të këtij ligji, përcakton, me udhëzim, mënyrën e

përlllogaritjes së vlerës së tregut, për mallrat, që janë në qarkullim, të pashoqëruara me faturë tatimore.

Neni 52

**Prodhimi dhe shpërndarja
e dokumenteve tatimore**

1. Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve miraton formatin e faturës tatimore, e cila shtypet dhe shpërndahet nga autoritetet tatimore apo nga subjekte private të autorizuar.

2. Kriteret, që duhet të plotësojnë personat, që licencohen për shtypjen dhe shpërndarjen e dokumentacionit tatimor, kushtet e shtypjes, informacionin që duhet të përmbajnë, standardet e sigurisë, si dhe rregullat e shpërndarjes e të vënies në dispozicion të tatimpaguesve të faturave tatimore, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

3. Në rastet kur shërbimi i shtypjes dhe shpërndarjes së dokumenteve tatimore bëhet nga subjekte tregtare private, autorizimi për shtypjen dhe shpërndarjen e dokumenteve tatimore lëshohet nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve.

Neni 53

**Faturat tatimore,
të përgatitura nga blerësi**

1. Në rastin e shitjeve nga individët, që nuk kanë cilësinë e tregtarit, fatura përgatitet nga blerësi, ushtrues i veprimtarisë tregtare, me kusht që dokumenti të përmbajë përshkrimet dhe të dhënat e parashikuara në këtë ligj dhe vërtetohet nga furnizuesi. Blerësi, për çdo rast të tillë, shënon në faturë edhe numrin e tij të identifikimit.

2. Ministri i Financave, me udhëzim, mund të parashikojë forma të posaçme dokumentesh, që zëvendësojnë faturën tatimore.

Neni 54

Kuponi tatimor

1. Kuponi tatimor është dokumenti i lëshuar me anë të pajisjeve fiskale apo të pajisjeve të tjera elektronike me aparat shtypshkrimi.

2. Subjektet, që detyrohen të lëshojnë kupona tatimorë, mund të lëshojnë njëherazi edhe faturë, nëse shitja apo shërbimi i kryer është për një përdorim tregtar dhe, për këtë shkak, blerësi është i detyruar ta kërkojë faturën.

3. Të gjithë tatimpaguesit e shitjeve me pakicë, që shesin mallra apo ofrojnë shërbime në mjedise apo njësi të përhershme, të hapura për publikun, duhet të instalojnë pajisje fiskale dhe të lëshojnë kupona tatimorë për çdo transaksion.

4. Kuponi tatimor, i pashoqëruar me faturë, nuk njihet si dokument justifikues i shpenzimeve për blerësin, ushtrues të një veprimtarie tregtare.

Seksioni II

Pajisjet fiskale

Neni 55

Detyrimi për përdorimin e pajisjeve fiskale

1. Tatimpaguesit, që kryejnë qarkullimin e mallrave dhe të shërbimeve, për të cilat pagesat nuk kryhen nëpërmjet bankës, janë të detyruar të fusin dhe të përdorin sistemin fiskal, nëpërmjet përdorimit të pajisjeve fiskale, për regjistrimin e pagesave me para në dorë dhe për lëshimin, në mënyrë të detyrueshme, të kuponit tatimor.

2. Këshilli i Ministrave miraton karakteristikat teknike e funksionale të pajisjeve fiskale, të sistemit të integruar të kompjuterizuar për transferimet periodike, automatike të deklarimeve financiare, të sistemit të komunikimit, procedurën dhe dokumentacionin për miratimin e tyre, kriteret për pajisjen me autorizim të shoqërive, që ofrojnë pajisjet fiskale, si dhe kushtet e heqjes së autorizimit për këto shoqëri.

3. Ministri i Financave, me udhëzim, miraton procedurën dhe dokumentacionin për miratimin për përdorim të pajisjeve fiskale, elementet e kuponit tatimor, mënyrën e kontrollit dhe kontrollin e pajisjes fiskale, distancën e ruajtjes së kuponit tatimor dhe rregullat për mirëmbajtjen e tyre teknike e të shërbimit.

Neni 56

Kontrolli i sistemit automatik të mbledhjes së të dhënave të pajisjeve fiskale

1. Ministri i Financave mund të vendosë që mbledhja e të dhënave të pajisjeve fiskale të bëhet nëpërmjet një sistemi automatik.

2. Shërbimi i sistemit të kontrollit automatik mund të kryhet nga subjektet e pajisura me autorizim nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve, në bazë të kriterëve të parashikuara me vendim të Këshillit të Ministrave.

Seksioni III

Mbajtja e kontabilitetit për qëllime tatimore

Neni 57

Dokumentimi dhe mbajtja e llogarive për qëllime tatimore

1. Tatimpaguesi mban kontabilitetin, në përputhje me dispozitat e ligjit nr.9228, datë 29.4.2004 "Për kontabilitetin dhe pasqyrat financiare" dhe me aktet e nxjerra në zbatim të tij.

2. Për regjistrimin e veprimeve ekonomike, që lidhen me tatimet dhe taksat, përdoren edhe librat, regjistrat apo dokumentacioni i përcaktuar në ligjet tatimore specifike dhe në dispozitat përkatëse nënligjore.

3. Tatimpaguesit janë të detyruar të përdorin dokumentacionin bazë, përfshirë faturën tatimore, në përputhje me legjislacionin tatimor dhe dispozitat nënligjore përkatëse.

4. Tatimpaguesit, subjekte të ligjit nr. 9632, datë 30.10.2006 "Për sistemin e taksave vendore", për përlllogaritjen e detyrimit tatimor, mbajnë regjistra, libra dhe dokumente të tjera, si dhe lëshojnë fatura të thjeshta tatimore, dëftesa tatimore dhe kupona tatimorë, në përputhje me ligjin e fushës dhe me aktet nënligjore, të nxjerra në zbatim të tij. Gjithashtu, këta tatimpagues mbajnë dokumentacion tatimor, sipas kërkesave të këtij ligji, të ligjeve specifike tatimore dhe të dispozitave nënligjore, të dala në zbatim të tyre.

5. Të dhënat dhe regjistrat e nevojshëm për tatimet mund të mbahen në formë elektronike, kur legjislacioni tatimor apo dispozitat përkatëse nënligjore nuk e pengojnë një gjë të tillë, me kusht që të garantojnë, në çdo kohë, një pasqyrim të plotë të veprimeve ekonomike dhe të të dhënave për tatimet.

Seksioni IV

Detyrime të tjera të tatimpaguesit dhe të të tretëve

Neni 58

Dokumentimi i mallrave

Tatimpaguesit që mbajnë, tregtojnë, përdorin ose transportojnë mallra, duhet të kenë dokumentet e nevojshme tatimore, që provojnë pronësinë ose kontrollin mbi këto mallra dhe, me kërkesën e zyrtarëve të administratës tatimore, i vënë këto dokumente në dispozicion të tyre.

Neni 59

Pagesat me para në dorë

1. Tatimpaguesit, persona fizikë apo juridikë, tregtarë, nuk mund të kryejnë ndërmjet tyre transaksione shitjeje ose blerjeje me para në dorë, kur vlera e transaksionit është më e madhe se 300 000 lekë.

2. Përveç detyrimeve të tjera, të parashikuara në këtë ligj, tatimpaguesi, në përputhje me legjislacionin tatimor, duhet të reklamojë në vende të dukshme, çmimet e mallrave dhe të shërbimeve që ofron. Në rastet kur ushtron njëkohësisht tregti me shumicë dhe me pakicë, është i detyruar që t'i organizojë këto veprimtari në vende të veçanta, të ndara nga njëri-tjetri.

Neni 60

Detyrimi i tatimpaguesit për të dhënë informacion dhe për të lejuar hyrjen në mjediset e veprimtarisë ekonomike

1. Tatimpaguesi vë në dispozicion të administratës tatimore librat, regjistrimet, informacionin, dokumentet e nevojshme për të kryer llogaritjen e saktë të detyrimeve të tyre tatimore.

2. Tatimpaguesi lejon hyrjen e nëpunësve të administratës tatimore në mjediset, ku ushtron veprimtarinë ekonomike, gjatë orarit zyrtar të punës.

3. Me kërkesën e administratës tatimore, tatimpaguesi jep shpjegime shtesë, me gojë ose me shkrim. Ky detyrim përfshin, por nuk kufizohet në:

a) plotësimin, nënshkrimin dhe kthimin e pyetësorëve ose të kërkesave të tjera me shkrim për informacione apo dokumente nga administrata tatimore, brenda 20 ditëve nga data e postimit të kërkesës ose e dërgimit elektronik të tatimpaguesit;

b) takimin me punonjës të administratës tatimore gjatë orarit të punës, për t'iu përgjigjur pyetjeve dhe për të dhënë informacion, sipas nenit 94 të këtij ligji.

4. Kërkesa e administratës tatimore për shpjegime shtesë bëhet vetëm për informacione, të lidhura me transaksionet tregtare të tatimpaguesit, proceset ose procedurat teknike dhe me operacionet financiare ndërmjet tatimpaguesit dhe palëve të treta.

Neni 61

**Detyrimi i të tretëve
për të dhënë informacion**

1. Me kërkesën e administratës tatimore, palët e treta japin informacion, me shkrim ose me gojë, vënë në dispozicion librat dhe regjistrimet, si dhe informacion tjetër për detyrimin tatimor të një tatimpaguesi, me të cilin ata kanë hyrë në transaksione tregtare ose financiare. Ky detyrim përfshin, por nuk kufizohet në:

a) plotësimin, nënshkrimin dhe kthimin e pyetësorëve me shkrim, ose të kërkesave të tjera, me shkrim, për informacion ose dokumente, nga administrata tatimore, brenda 30 ditëve kalendarike nga data kur kërkesa, dërguar me postë ose në mënyrë elektronike, është marrë ose vlerësohet të jetë marrë prej palës së tretë;

b) takimin me punonjësit e administratës tatimore gjatë orarit zyrtar të punës në mjediset e veprimtarisë ekonomike të palës së tretë ose në zyrat e administratës tatimore, për t'iu përgjigjur pyetjeve dhe për të dhënë informacion, në bazë të fletëthirrjes me shkrim, sipas nenit 94 të këtij ligji.

2. Kur tatimpaguesi ose një palë e tretë nuk përmbush detyrimet e parashikuara sipas këtij kreu, administrata tatimore mund të ushtrojë autoritetin e vet, në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

Neni 62

Personat, të cilëve u adresohet kërkesa për të dhënë informacion

Kërkesa me shkrim bëhet për të dhënat e nevojshme, për të përlllogaritur detyrimin tatimor dhe u drejtohet:

- a) personave juridikë, për:
 - i) dividendët, që u paguhen aksionarëve ose ortakëve;
 - ii) personat, me të cilët janë duke kryer ose kanë kryer transaksione financiare apo tregtare;
 - iii) pagesat e bëra për nënkontraktorët apo në pozicionin e nënkontraktorit;
 - iv) debitorët dhe kreditorët;
- b) bankave dhe institucioneve financiare, për:
 - i) pagesat e interesit;
 - ii) depozitat dhe detyrimet në fund të vitit;
 - iii) veprime të tjera bankare;
 - iv) regjistrin elektronik të llogarisë bankare, në emër të tatimpaguesve, përfshirë emrin tregtar dhe numrin personal të identifikimit;
- c) shoqërive komisionere ose fondeve të investimeve kolektive, për transaksionet e titujve;
- ç) agjentëve të pasurisë së paluajtshme, për veprimet ndaj klientëve;
- d) blerësve ose shitësve të pasurisë së paluajtshme, për përshkrimin dhe çmimin e pasurisë së paluajtshme;
- dh) noterëve, për veprime noteriale, për shitblerje të pasurive, të luajtshme apo të paluajtshme, apo kontrata sipërmarrjeje;
- e) personave juridikë, rezidentë dhe jorezidentë, për pagesat e bëra personave jorezidentë;
- ë) institucioneve shtetërore dhe nëpunësve të administratës shtetërore;
- f) kontraktorëve të tjerë të tatimpaguesit;
- g) donatorëve, organizatave ndërkombëtare, organizatave jofitimprurëse, vendase dhe të huaja, për pagesën bërë tatimpaguesve për furnizimin e mallrave dhe të shërbimeve.

Neni 63

Përfshirja nga detyrimi për të dhënë informacion

1. Në rast të hetimit tatimor nga organet e administratës tatimore, kanë të drejtë të refuzojnë dhënien e informacionit, sipas këtij neni, personat e mëposhtëm:

- a) anëtarët e familjes së tatimpaguesit;
- b) avokatët, noterët, këshilltarët tatimorë, doktorët, personeli mjekësor, për informacionin, që kanë njohur gjatë veprimtarisë normale profesionale.

2. Personat e përmendur në pikën 1 të këtij neni, me përjashtim të tatimpaguesit, nuk janë të detyruar të japin informacion tek organet e administratës tatimore kur ky informacion mund t'i ekspozojë ata, si dhe anëtarët e shkallës së parë të familjes së tyre për ndjekje penale. Në këtë rast, administrata tatimore duhet ta njohë tatimpaguesin me të drejtën e këtyre personave për të refuzuar dhënien e informacionit, informacion, i cili duhet të regjistrohet dhe nënshkruhet nga personi i interesuar.

KREU VII

DEKLARATA TATIMORE

Neni 64

Deklarata tatimore

1. Tatimpaguesi dorëzon deklaratë të plotë dhe të saktë tatimore brenda afateve të përcaktuara në legjislacionin tatimor përkatës.

2. Kur ligji tatimor kërkon dorëzimin e deklaratës tatimore, tatimpaguesi bën vetëdeklarim të shumës së detyrimit tatimor apo të kontributit, pa pritur vlerësimin, njoftimin ose kërkesën nga administrata tatimore dhe e paguan këtë tatim në afatin dhe vendin e përcaktuar në ligjin tatimor përkatës, pavarësisht nga shtyrja e afatit për dorëzimin e deklaratës tatimore.

3. Deklaratat dhe formularët e tjerë, që duhen dorëzuar nga tatimpaguesi, vihen në dispozicion të publikut, pa pagesë, nëpërmjet:

- a) publikimit në faqen zyrtare të internetit të administratës tatimore;
- b) sporteleve të njësive të shërbimit për tatimpaguesin;
- c) dërgimit me postë, duke përdorur shërbimin postar rekomandë, për ata tatimpagues, që paraqesin kërkesë me shkrim për ofrimin e këtij shërbimi.

4. Formatet e deklaratave dhe dokumentacioni, që i bashkëlidhet deklaratës tatimore, miratohen me udhëzim të Ministrit të Financave.

Neni 65

Dorëzimi i deklaratës tatimore

1. Tatimpaguesi dorëzon deklaratën tatimore nëpërmjet:

- a) postës, sipas dispozitave të këtij ligji;
- b) mënyrës elektronike;
- c) bankës apo një institucioni tjetër financiar.

2. Ministri i Financave, me udhëzim, miraton procedurën e dorëzimit të deklaratës tatimore.

3. Në rastet kur afati i fundit për dorëzimin e deklaratës bie në ditë pushimi, atëherë si ditë e fundit e afatit llogaritet dita e parë e punës, pas ditës së pushimit.

4. Tatimpaguesi dhe, nëse ka, përfaqësuesi i tij nënshkruajnë deklaratën tatimore, shënojnë numrat e tyre të identifikimit tatimor dhe konfirmojnë, në përgjegjësinë e tyre, se deklarata është e plotë dhe e saktë.

5. Deklarata tatimore vlerësohet e dorëzuar, nëse plotësohen kërkesat e këtij ligji, të legjislacionit tatimor dhe të akteve nënligjore, të dala në zbatim të tyre.

Neni 66

Zgjatja e afatit për dorëzimin e deklaratës tatimore

1. Në rastet kur tatimpaguesi ndodhet përpara pamundësisë për dorëzimin në kohë të deklaratës tatimore, ai paguan detyrimin tatimor dhe njofton administratën tatimore për zgjatjen e afatit të dorëzimit të kësaj deklarate. Në rastet e pamundësisë për dorëzimin në kohë të deklaratës tatimore, afati i dorëzimit zgjatet automatikisht me 30 ditë dhe për këtë periudhë nuk zbatohet masa e gjobës.

2. Zgjatja e afatit për dorëzimin e deklaratës tatimore nuk ndikon në afatin e pagesës së detyrimit tatimor dhe në përlllogaritjen e kamatëvonesës për detyrimin tatimor, i cili do të rezultojë si i papaguar në çastin e dorëzimit të deklaratës tatimore.

Neni 67

Deklarata tatimore e ndryshuar

1. Tatimpaguesi mund të dorëzojë deklaratë të re tatimore, me ndryshime, në rastet kur deklarata tatimore fillestare është e pasaktë dhe me mangësi.

2. Deklarata e ndryshuar mund dorëzohet brenda dymbëdhjetë muajve nga afati i dorëzimit të deklaratës fillestare.

3. Dorëzimi i një deklarate tatimore të ndryshuar përfshin:

a) pagesën e çdo detyrimi tatimor shtesë;

b) kamatëvonesën për periudhën ndërmjet afatit të dorëzimit të deklaratës fillestare dhe datës së dorëzimit të deklaratës tatimore të ndryshuar;

c) kërkesën e tatimpaguesit për kreditimin e tatimit të paguar më tepër plus interesat e llogaritura për këtë periudhë, duke e llogaritur këtë shumë për llogari të detyrimeve tatimore të tjera, ekzistuese apo të ardhshme;

ç) kërkesën për rimbursimin e tatimit të paguar më tepër, plus interesat.

4. Për llogaritjen e interesit të përmendur në pikën 3 të këtij neni, zbatohen dispozitat e këtij ligji për kamatëvonesat.

KREU VIII

VLERËSIMI TATIMOR

Neni 68

Vlerësimi tatimor

1. Vlerësimi tatimor:
 - a) është llogaritja e detyrimit tatimor të tatimpaguesit nga administrata tatimore;
 - b) në rastet kur shuma e detyrimit tatimor të vetëdeklaruar nuk paguhet, është njoftimi, që kërkon pagesën e detyrimit tatimor në datën e përcaktuar në ligjin përkatës.
2. Nëse tatimpaguesit i kërkohet të dorëzojë deklaratë tatimore dhe të paguajë detyrimin tatimor, deklarata merret si vetëvlerësim tatimor. Pagesa e tatimit bëhet në mënyrën dhe afatin e parashikuar në ligjin tatimor përkatës.
3. Nëse detyrimi tatimor mbahet në burim nga një agjent i mbajtjes së tatimit në burim dhe tatimpaguesi nuk është subjekt i kërkesës së dorëzimit të deklaratës tatimore për tatimin e mbajtur në burim, mbajtja e tatimit në burim është vlerësim tatimor.
4. Nëse administrata tatimore vëren se detyrimi tatimor, i dhënë në deklaratën tatimore, është i pasaktë ose tatimpaguesi nuk ka dorëzuar deklaratë tatimore apo nuk ka paguar detyrimin tatimor, administrata tatimore bën vlerësimin tatimor.
5. Administrata tatimore vlerëson detyrimin tatimor të tatimpaguesit, në përputhje me dispozitat e legjislacionit përkatës. Vlerësimi bazohet në:
 - a) informacionin, që përmban deklarata tatimore e tatimpaguesit;
 - b) rezultatet e një kontrolli, në përputhje me kreun X të këtij ligji;
 - c) mënyrat alternative të vlerësimit, të parashikuara në nenin 72 të këtij ligji.
6. Vlerësimi i bërë nga administrata tatimore hyn në fuqi 10 ditë kalendarike pas datës, kur njoftimi i vlerësimit tatimor dhe i kërkesës për të paguar vlerësohet të jetë marrë, siç parashikohet në nenin 69 të këtij ligji.
7. Kur një vlerësim bëhet në përputhje me shkronjat "b" ose "c" të pikës 5 të këtij neni, barra e provës, që shuma e këtij vlerësimi është e pasaktë, bie mbi tatimpaguesin.
8. Shuma e detyrimit tatimor, sipas deklaratës tatimore, me vlerë deri në 1 000 lekë, vlerësohet si detyrim me vlerë zero dhe për shuma të tilla nuk bëhet vlerësim tatimor nga administrata tatimore.

Neni 69

Njoftimi i vlerësimit tatimor dhe kërkesa për pagesën e detyrimit tatimor

1. Administrata tatimore, brenda 10 ditëve kalendarike nga data e llogaritjes së vlerësimit prej saj, duhet t'i dërgojë tatimpaguesit, me postë rekomande, njoftimin e vlerësimit dhe kërkesën për pagesën e detyrimit tatimor.
2. Njoftimi i vlerësimit tatimor dhe kërkesa për pagesën e tatimit duhet të përmbajë informacionin, si më poshtë:
 - a) emrin dhe mbiemrin e tatimpaguesit, person fizik, ose emrin e personit juridik;
 - b) numrin e identifikimit të tatimpaguesit;
 - c) datën e njoftimit;

ç) çështjen, për të cilën bëhet njoftimi dhe periudhën ose periudhat tatimore, që u referohet njoftimi;

d) shumën e tatimit të vlerësuar, kamatëvonesën dhe gjobat;

dh) kërkesën për pagesën e tatimit dhe afatin e pagesës;

e) vendin dhe mënyrën e pagesës së tatimit;

ë) shpjegimin e arsyes së vlerësimit;

f) shpjegimin e së drejtës së tatimpaguesit për të ankimuar vlerësimin.

3. Njoftimi i vlerësimit tatimor dhe kërkesa për pagesën e tij regjistrohen në dosjen e tatimpaguesit, brenda 5 ditëve kalendarike nga data e lëshimit.

4. Nëse nuk bie dakord me vlerësimin e detyrimit tatimor, të kryer nga administrata tatimore, tatimpaguesi, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes së njoftimit të vlerësimit, ose të vlerësuar si të jetë marrë dhe të kërkesës, mund të ankimojë, në përputhje me procedurat e parashikuara në kreun XIII të këtij ligji.

Neni 70

E drejta për të nxjerrë njoftimin e vlerësimit tatimor

1. Drejtoria rajonale tatimore nxjerr njoftimin e vlerësimit tatimor për tatimpaguesit e regjistruar në administratën tatimore qendrore.

2. Për detyrimet tatimore, të lidhura me kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore, njoftimin e vlerësimit tatimor, në të gjitha rastet, nxirret nga drejtori i drejtorisë rajonale.

3. Zyra tatimore e qeverisjes vendore ka të drejtë të nxjerrë njoftimin e vlerësimit tatimor për tatimpaguesit, që klasifikohen si biznes i vogël.

Neni 71

E drejta për të përdorur mënyra alternative vlerësimi

Administrata tatimore ka të drejtë të përdorë mënyra alternative vlerësimi të detyrimit tatimor të tatimpaguesit dhe të nxjerrë një vlerësim, në rastet kur:

a) tatimpaguesi nuk dorëzon deklaratën tatimore, në përputhje me afatin dhe mënyrën e kërkuar në legjislacionin tatimor përkatës;

b) deklarata tatimore përmban të dhëna të pasakta ose të falsifikuara;

c) tatimpaguesi nuk mban ose ruan llogari apo regjistrime të sakta të transaksioneve;

ç) tatimpaguesi nuk bashkëpunon me kontrollin tatimor të autorizuar;

d) tatimpaguesi nuk vë në dispozicion informacionin e kërkuar dhe dokumente të tjera, të nevojshme, për llogaritjen e detyrimit të tij tatimor;

dh) tatimpaguesi hyn në transaksione me persona të lidhur jo në bazë të parimit të vlerës së tregut, ose hyn në transaksione pa efekte ekonomike thelbësore;

e) tatimpaguesi hyn në transaksione shitblerjeje me para në dorë, që tejkalojnë shumën 300 000 lekë;

ë) tatimpaguesi nuk përdor rregullisht pajisjen fiskale.

Neni 72

Baza e mënyrave alternative të vlerësimit

1. Mënyrat alternative të vlerësimit nuk kufizohen, por bazohen në:
 - a) të dhëna të drejtpërdrejta, që gjenden në deklaratat tatimore ose në dokumentet apo në një informacion tjetër, dhënë nga tatimpaguesi;
 - b) të dhëna të drejtpërdrejta, dokumente ose informacion, dhënë nga palë të treta;
 - c) krahasime me një veprimtari ekonomike të ngjashme, të kryer nga tatimpagues të tjerë;
 - ç) të dhëna të tërthorta, bazuar në çmimet e tregut të mallrave dhe shërbimeve të ngjashme, si dhe të pagave krahasuese;
 - d) çmimet e referencës së shitjeve me pakicë, kur tatimpaguesit e TVSH-së nuk lëshojnë ose nuk mbajnë fatura tatimore.
2. Kur vlerësohet detyrimi tatimor, që lind nga transaksione ndërmjet personave të lidhur, mënyra alternative e përdorur pasqyron të ardhurat e tatueshme, që do të kishin rezultuar nga transaksione të krahasueshme, ndërmjet personave të palidhur.
3. Rregullat për zbatimin e këtij neni përcaktohen në udhëzimin e Ministrit të Financave, të nxjerrë në zbatim të këtij ligji.

Neni 73

Afati i parashkrimit të së drejtës për të bërë vlerësim tatimor

1. E drejta e administratës tatimore për të bërë një vlerësim tatimor parashkruhet brenda 5 vjetëve nga data e fundit e dorëzimit të deklaratës tatimore, të përcaktuar në legjislacionin tatimor përkatës.
2. Afati i parashkrimit, i përcaktuar në pikën 1 të këtij neni, mund të ndërpritet kur:
 - a) si rezultat i apelimit të vlerësimit të mëparshëm bëhet një vlerësim i ri. Në këtë rast afati i parashkrimit është më i mëvonshëm se:
 - i) afati i parashkrimit, të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni;
 - ii) 30 ditë kalendarike nga data e vendimit përfundimtar të gjykatës së apelit;
 - b) si rezultat i një kontrolli ose hetimi tatimor të tatimpaguesit nga administrata tatimore, bëhet një vlerësim i ri. Në këtë rast, afati i parashkrimit është më i mëvonshëm se:
 - i) afati i parashkrimit të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni;
 - ii) 30 ditë kalendarike nga data e nxjerrjes së vendimit përfundimtar, me shkrim, të kontrollit ose hetimit tatimor;
 - c) ndaj tatimpaguesit ka filluar një çështje penale për detyrimet e tij tatimore. Në këtë rast, afati i parashkrimit është më i mëvonshëm se:
 - i) afati i parashkrimit të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni;
 - ii) 30 ditë kalendarike nga data e marrjes nga gjykata e vendimit të formës së prerë, për çështjen penale.
3. Në rastet kur ndaj tatimpaguesit hapet një çështje penale për detyrimet tatimore të tij, pas kalimit të afatit të parashikuar në pikën 1 të këtij neni, e drejta për vlerësim tatimor vlerësohet se nuk është parashkruar.

KREU IX

PAGESA DHE RIMBURSIMI I TATIMIT

Neni 74

Afatet dhe mënyrat e pagesës së detyrimit tatimor

1. Tatimpaguesi shlyen detyrimet tatimore brenda afateve të parashikuara në ligjin tatimor përkatës.

2. Kur administrata tatimore nxjerr vlerësimin e një detyrimi tatimor, në përputhje me kreun VIII të këtij ligji, detyrimi tatimor i vlerësuar paguhet brenda 30 ditëve kalendarike, nga data në të cilën tatimpaguesi ka marrë ose vlerësohet të ketë marrë njoftimin e vlerësimit dhe kërkesën për pagesë.

3. Tatimpaguesi mund t'i paguajë detyrimet tatimore në mënyrë elektronike, nëpërmjet bankave ose institucioneve të tjera, që kanë lidhur marrëveshje me administratën tatimore, për të pranuar këto pagesa.

4. Kur afati i fundit për pagesën e detyrimit tatimor bie në ditë pushimi, data e pagesës së tatimit është dita e parë e punës, pas ditës së pushimit.

5. Të gjitha pagesat tatimore kryhen në lekë.

Neni 75

Detyrimet tatimore të paguara më tepër

1. Kur shuma e detyrimit tatimor të paguar është më e madhe se shuma e tatimit të vlerësuar në njoftimin për vlerësimin tatimor, administrata tatimore e kalon shumën e paguar më tepër për llogari të detyrimeve të tjera tatimore, të papaguara nga tatimpaguesi.

Pas kësaj, me miratimin, me shkrim, të tatimpaguesit, shuma e mbetur, nëse ka:

a) rimbursohet automatikisht, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e derdhjes së shumës së paguar më tepër;

b) kalohet për llogari të detyrimeve tatimore të ardhshme të tatimpaguesit.

2. Veprimet për shumat e paguara më tepër për detyrimet tatimore regjistrohen në dosjen e tatimpaguesit.

Neni 76

Kamatëvonesa

1. Kur detyrimi tatimor nuk paguhet në afat, tatimpaguesi është i detyruar që, për periudhën nga afati i pagesës deri në datën e pagesës së tatimit, të paguajë kamatëvonesë për këtë shumë, në masën e përcaktuar në pikën 3 të këtij neni.

2. Nëse një rimbursim, i cili duhej kryer nga administrata tatimore, sipas nenit 75 të këtij ligji, nuk kryhet brenda 30 ditëve kalendarike, administrata tatimore paguan kamatëvonesë për shumën e paguar më tepër, si më poshtë:

a) kur një shumë e paguar më tepër kreditohet kundrejt një detyrimi tatimor tjetër, kamatëvonesa paguhet duke filluar nga data e pagesës më tepër deri në afatin e pagesës së tatimit, kundrejt të cilit bëhet kreditimi;

b) kur një shumë e paguar më tepër rimbursohet, kamatëvonesa paguhet për periudhën nga 30 ditë pas bërjes së pagesës më tepër deri në kryerjen e rimbursimit.

3. Masa e kamatëvonesës, sipas këtij neni, është 120 për qind e shkallës së interesit ndërbankar të Bankës së Shqipërisë, që përcaktohet çdo tremujor, në bazë të shkallës mesatare të tremujorit paraardhës.

4. Kamatëvonesa paguhet në çdo rrethanë dhe nuk mund të hiqet nga administrata tatimore, as të ankimohet, me përjashtim të rasteve kur ka gabime në llogaritje ose kur detyrimi tatimor, për të cilin zbatohet, ndryshon.

Neni 77

Marrëveshja e pagesës me këste

1. Kur një rrethanë financiare pengon tatimpaguesin për të paguar plotësisht dhe në afat detyrimet tatimore, ai mund të lejohet të lidhë marrëveshje pagese me këste.

2. Tatimpaguesi paraqet një kërkesë me shkrim, për të hyrë në një marrëveshje pagese me këste. Kërkesa duhet t'i drejtohet drejtorit të drejtorisë rajonale apo drejtuesit të njësive të ngjashme me të dhe duhet të parashtrojë arsyet, që e pengojnë tatimpaguesin për të paguar detyrimet tatimore.

3. Marrëveshja e pagesës me këste bëhet me shkrim dhe nënshkruhet nga drejtori i drejtorisë rajonale apo drejtuesi i njësisë së ngjashme me të dhe tatimpaguesi.

4. Marrëveshja e pagesës me këste nuk mund të zgjasë më tepër se fundi i vitit kalendarik pasardhës.

5. Administrata tatimore mund ta refuzojë kërkesën për një marrëveshje pagese me këste ose të kërkojë garanci bankare, para se të hyjë në një marrëveshje të tillë.

6. Tatimpaguesi duhet të paguajë kamatëvonesë për të gjitha detyrimet tatimore, pagesa e të cilave shtyhet, sipas marrëveshjes së pagesës me këste.

Neni 78

Zgjidhja e marrëveshjes së pagesës me këste

1. Marrëveshja e pagesës me këste zgjidhet nga administrata tatimore kur:

- a) tatimpaguesi nuk i bën pagesat në përputhje me marrëveshjen;
- b) tatimpaguesi nuk paguan detyrimet e tjera tatimore, që lindin gjatë periudhës së mbuluar nga marrëveshja.

2. Nëse marrëveshja e pagesës me këste zgjidhet, të gjitha detyrimet tatimore të papaguara, që mbulohen nga kjo marrëveshje, paguhen brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit të zgjidhjes së marrëveshjes.

Neni 79

**Radha e pagesës
së detyrimeve tatimore dhe të kontributeve**

1. Pagesat e detyrimeve tatimore bëhen sipas kësaj radhe:
 - a) kostot administrative;
 - b) gjobat e vlerësuara;
 - c) kamatëvonesat;
 - ç) tatimi i vlerësuar.
2. Kostot administrative llogariten në përputhje me rregullat e miratuara në udhëzimin e Ministrit të Financave.
3. Radha e pagesës për kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore është si më poshtë:
 - a) kontributet e punëmarrësit;
 - b) kontributet e punëdhënësit.

KREU X

KONTROLLI TATIMOR

Neni 80

Kontrolli tatimor

1. Administrata tatimore kontrollon deklaratat tatimore, llogaritë, librat dhe regjistrimet tatimore të tatimpaguesit, përfshirë të gjithë dokumentacionin, që ka të bëjë me të ardhurat, shpenzimet, aktivet dhe pasivet dhe marrëdhëniet financiare me palë të treta.
2. Kontrolli i tatimpaguesit bazohet në deklaratat e dhëna nga tatimpaguesi, si dhe në librat, regjistrimet e informacionin e dhënë nga palët e treta ose në përputhje me mënyrat alternative të vlerësimit, parashikuar në nenin 72 të këtij ligji.
3. Administrata tatimore kontrollon saktësinë e të gjitha dokumenteve, që kanë të bëjnë me statusin ligjor, rezidencën, veprimtarinë ekonomike, pagesat dhe detyrimet tatimore, si dhe çdo dokument tjetër me rëndësi për përcaktimin e detyrimit tatimor.
4. Zgjedhja e tatimpaguesve, që kontrollohen, bëhet në bazë të analizës së vlerësimit të riskut, të kryer nga administrata tatimore, për të identifikuar tatimpaguesin, i cili ka më shumë rrezik për ta shkelur legjislacionin tatimor.
5. Kontrollat, që kryhen nga administrata tatimore qendrore, urdhërohen nga drejtori i drejtorisë rajonale të tatimeve apo drejtuesit e njësive të ngjashme me të. Kontrollat, që kryhen nga administrata tatimore vendore, urdhërohen nga titullari i zyrës tatimore të qeverisjes vendore.
6. Procedurat për kryerjen e kontrolleve tatimore dhe llojet e kontrolleve tatimore miratohen nga Ministri i Financave, me propozimin e Drejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve.

Neni 81

Njoftimi i kontrollit tatimor

1. Administrata tatimore i dërgon tatimpaguesit njoftimin, i cili përcakton tatimpaguesin si subjekt të kontrollit tatimor.
2. Njoftimi i kontrollit tatimor përmban:
 - a) identifikimin e organit, që kryen kontrollin tatimor;
 - b) emrin dhe mbiemrin e tatimpaguesit, person fizik, ose emrin e personit juridik, subjekt kontrolli;
 - c) numrin e identifikimit të tatimpaguesit;
 - ç) datën e lëshimit;
 - d) bazën ligjore për kontrollin;
 - dh) llojet e tatimit, objekt të kontrollit;
 - e) periudhën ose periudhat tatimore, për të cilat kryhet kontrolli tatimor;
 - ë) një përshkrim të të drejtave dhe të detyrave të tatimpaguesit gjatë kontrollit tatimor, përfshirë të drejtën e ankimit të vlerësimit, që bëhet në bazë të kontrollit tatimor;
 - f) datën dhe orën kur fillon kontrolli tatimor;
 - g) vendin e kontrollit tatimor;
 - gj) nënshkrimin e titullarit të zyrës;
 - h) një kërkesë për vënien në dispozicion të administratës tatimore të informacionit specifik për kontrollin tatimor.

Neni 82

**Përjashtimi i inspektorit
nga kontrolli tatimor**

1. Nëpunësit e administratës tatimore, të lidhur me tatimpaguesin, subjekt kontrolli, nuk mund të marrin pjesë në kontrollin e këtij tatimpaguesi.
2. Me nëpunës të administratës tatimore, të lidhur me tatimpaguesin, subjekt kontrolli, kuptojmë personin:
 - a) me lidhje gjaku deri në shkallën e tretë;
 - b) përfaqësues të tatimpaguesit;
 - c) të lidhur me marrëveshje biznesi me tatimpaguesin.

Neni 83

Raporti i kontrollit tatimor

1. Inspektori i grupit të kontrollit tatimor është përgjegjës për përgatitjen e raportit të kontrollit, brenda shtatë ditëve kalendarike pas datës së përfundimit të kontrollit tatimor.
2. Raporti i kontrollit jep rezultatet e kontrollit, shumën e vlerësimit të propozuar dhe referencat ligjore, që justifikojnë propozimin e bërë, dhe nënshkruhet nga inspektori/inspektorët e kontrollit tatimor.
3. Një kopje e raportit të kontrollit i jepet drejtorit të drejtorisë rajonale të tatimeve dhe një kopje i dërgohet me postë tatimpaguesit.

4. Tatimpaguesi ka të drejtë t'i kundërshtojë rezultatet e kontrollit tatimor brenda 5 ditëve kalendarike pas datës, kur vlerësohet se raporti është marrë nga tatimpaguesi.

5. Kundërshtimi i tatimpaguesit paraqitet me shkrim, ku jepen arsyet e marrjes së këtij kundërshtimi.

6. Grupi i kontrollit e shqyrton kundërshtimin, brenda 5 ditëve pune nga data e marrjes së kundërshtimit, ose që vlerësohet të jetë marrë dhe arsyetimi i dhënë nga grupi i kontrollit për kundërshtimin përfshihet në raportin përfundimtar të kontrollit.

Neni 84

Raporti përfundimtar i kontrollit tatimor

1. Raporti përfundimtar i kontrollit tatimor plotësohet dhe nënshkruhet nga të gjithë pjesëtarët e grupit të kontrollit dhe miratohet nga urdhëruesi i kontrollit, brenda 14 ditëve kalendarike nga data e marrjes së kundërshtimit të tatimpaguesit, ose që vlerësohet të jetë marrë nga grupi i kontrollit tatimor.

2. Raporti përfundimtar i kontrollit tatimor përshkruan vendin e kontrollit, periudhën, për të cilën është kryer kontrolli, një përshkrim të dokumenteve të shqyrtuara, personat e intervistuar, arsyetimin e tatimpaguesit, të marrë parasysh dhe rezultatit e argumentuar të kontrollit.

3. Një kopje e raportit përfundimtar të kontrollit tatimor dhe shuma e vlerësimit, nëse ka, i dërgohet tatimpaguesit me postë dhe një kopje dorëzohet në drejtorinë rajonale tatimore apo në njësinë e ngjashme me të.

4. Nëse raporti përfundimtar i kontrollit tatimor propozon një vlerësim të ri, ky vlerësim hyn në fuqi 30 ditë kalendarike nga data që raporti i kontrollit është marrë ose vlerësohet të jetë marrë nga tatimpaguesi

5. Tatimpaguesi, që kundërshton vlerësimin e propozuar, mund ta ankimojë këtë vlerësim, në përputhje me dispozitat e kreut XIII të këtij ligji.

Neni 85

Rikontrolli tatimor

1. Rezultatet e kontrollit tatimor janë detyruese për administratën tatimore. Për të njëjtin detyrim tatimor nuk mund të kryhen kontrole të mëtejshme, me përjashtim të rasteve kur:

a) tatimpaguesi nuk ka bashkëpunuar gjatë kontrollit tatimor ose nuk ka vepruar, në përputhje me kërkesën me shkrim, për t'i dhënë informacion administratës tatimore, gjatë kryerjes së kontrollit tatimor;

b) administrata tatimore ka prova, konkrete dhe të besueshme, që tatimpaguesi është përfshirë në evazion tatimor;

c) inspektori, gjatë kontrollit tatimor, nuk ka vepruar në përputhje me procedurat dhe, për këtë shkak, ndaj tij kanë filluar procedura disiplinore apo janë marrë masa disiplinore. Në përbërjen e grupit të rikontrollit tatimor nuk mund të bëjnë pjesë inspektorë, që kanë marrë pjesë në kontrollin tatimor të mëparshëm.

2. Rikontrolli tatimor miratohet nga Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve, sipas kërkesës me shkrim për fillimin e një rikontrolli tatimor, të bërë nga drejtori i drejtorisë rajonale apo drejtuesi i njësisë së ngjashme me të, si dhe nga drejtori i drejtorisë së kontrollit apo auditit brenda Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

Neni 86

Bashkëpunimi me specialistë të jashtëm

1. Në rastet kur punonjësve të administratës tatimore u mungon ekspertiza e duhur, për të kontrolluar dhe vlerësuar me korrektësi detyrimin tatimor të një tatimpaguesi, administrata tatimore mund të kërkojë asistencë teknike nga specialistë të jashtëm të fushave të veçanta.

2. Specialistit të jashtëm, të kontraktuar nga administrata tatimore, mund t'i jepet vetëm informacioni teknik përkatës. Specialisti i jashtëm është subjekt i të njëjtave rregulla të ruajtjes së konfidencialitetit si të gjithë nëpunësit e administratës tatimore.

Neni 87

Asistenca e huaj

1. Administrata tatimore mund të kërkojë asistencën e një autoriteti tatimor të huaj, për zgjidhjen e çështjeve të veçanta tatimore.

2. Asistenca e huaj kërkohet në bazë të marrëveshjeve tatimore, dypalëshe ose shumëpalëshe. Në mungesë të marrëveshjeve të tilla, asistenca kërkohet në bazë të parimit të reciprocitetit, me kusht që:

a) informacioni i dhënë të jetë objekt i të njëjtave rregulla të ruajtjes së konfidencialitetit, sipas këtij ligji;

b) informacioni i marrë të përdoret në përputhje me këtë ligj, vetëm në zbatim të legjislacionit tatimor.

KREU XI

**MBLEDHJA ME FORCË E
DETYRIMIT TATIMOR TË PAPAGUAR**

Neni 88

**Autoriteti dhe kompetencat
për mbledhjen e detyrimit tatimor të papaguar**

1. Administrata tatimore ka autoritetin dhe kompetencat e dhëna sipas këtij kreu për të mbledhur detyrimet tatimore të papaguara, për të cilat nuk është ushtruar e drejta e ankimit apo kanë kaluar të gjitha fazat e shqyrtimit administrativ dhe gjyqësor.

2. Administrata tatimore i ushtron këto kompetenca, duke zbatuar mënyrat e vlerësimit të riskut, për të përcaktuar dhe zbatuar, në çdo rast, masën më të përshtatshme të mbledhjes me forcë, në mënyrë që të maksimalizojë mbledhjen e detyrimeve tatimore të papaguara.

3. Kriteri i vlerësimit të riskut bazohet në dokumentacionin financiar, të dhënë nga tatimpaguesi ose palët e treta, duke marrë parasysh shumën e detyrimit tatimor të papaguar të tatimpaguesit dhe aftësinë e tij për ta paguar tatimin.

Neni 89

Njoftimi dhe kërkesa për të paguar

1. Sa herë që administrata tatimore konstaton se një tatimpagues nuk ka paguar plotësisht dhe në datën e caktuar detyrimet tatimore, administrata tatimore i dërgon, me postë rekomande, një njoftim me shkrim, ku kërkon pagesën e plotë të detyrimit tatimor. Për njoftimin dhe kërkesën për të paguar zbatohen afatet dhe procedurat e parashikuara në nenin 69 të këtij ligji.

2. Nëse tatimpaguesi nuk përdor të drejtën e ankimit dhe nuk paguan detyrimin tatimor, administrata tatimore duhet ta mbledhë tatimin, duke përdorur njërën ose disa prej mënyrave, të parashikuara në këtë kre.

3. Detyrimi për dërgimin e njoftimit dhe të kërkesës për të paguar nuk zbatohet, nëse administrata tatimore zotëron prova konkrete dhe të besueshme, se tatimi është në rrezik dhe tatimpaguesi, për të shmangur mbledhjen me forcë të detyrimit tatimor, mund të fshehë ose të transferojë aktivet.

4. Në rastin e parashikuar në pikën 3 të këtij neni, administrata tatimore, në përputhje me dispozitat e Kodit Penal dhe të Kodit të Procedurës Penale, mund të kërkojë pranë organeve kompetente:

a) ndalimin e lëvizjes jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë të administratorit, të personit juridik, ortakut dhe aksionarit të personit juridik apo individit tregtar, i cili ka detyrime të papaguara;

b) ndalimin e transferimit jashtë shtetit të shumave të depozituara në llogaritë bankare, në emër të individit tregtar apo të shoqërisë tregtare, që ka detyrime të papaguara.

Neni 90

**Urdhri i bllokimit
të llogarive bankare të tatimpaguesit**

1. Nëse tatimpaguesi nuk paguan detyrimin tatimor në datën e caktuar, në përputhje me nenin 89 të këtij ligji, për njoftimin dhe kërkesën për pagesë, administrata tatimore, nëpërmjet një urdhri me shkrim, të lëshuar nga drejtori i drejtorisë rajonale apo drejtuesi i njësisë së ngjashme me të, apo titullari i zyrës tatimore të qeverisjes vendore, i kërkon çdo banke, ku tatimpaguesi ka llogari në emër të vet, të mbajë një shumë, e cila duhet të jetë më e vogla ndërmjet:

a) shumës që kërkohet të mbahet;

b) shumës, që rezulton në atë çast në llogarinë bankare të tatimpaguesit.

2. Me përjashtim të rasteve kur në ligj është parashikuar ndryshe, nëse në bankë, ku tatimpaguesi ka llogarinë bankare, ka edhe urdhra pagese të tjera, urdhri i lëshuar nga administrata tatimore ekzekutohet i pari.

Neni 91

Masa e sigurimit të detyrimit tatimor

1. Nëse tatimpaguesi nuk paguan në datën e caktuar detyrimin tatimor, në përputhje me nenin 89 të këtij ligji, detyrimi tatimor i papaguar sigurohet në favor të

administratës tatimore mbi të gjithë pasurinë e tatimpaguesit, në masën e nevojshme, për të përmbushur detyrimin tatimor të tij.

2. Masa e sigurimit të detyrimit tatimor të papaguar mund të jetë, sipas rastit, barrë siguruese dhe/ose barrë hipotekore. Vendimi për të vendosur një barrë siguruese dhe/ose barrë hipotekore mbi pasurinë e tatimpaguesit bëhet me shkrim nga drejtori i drejtorisë rajonale tatimore apo drejtuesi i njësisë së ngjashme me të ose titullari i zyrës tatimore të qeverisjes vendore.

3. Para vendosjes së një barre siguruese dhe/ose barre hipotekore mbi pasurinë e tatimpaguesit, ky i fundit duhet të njoftohet me shkrim. Njoftimi duhet të përmbajë të gjithë informacionin lidhur me to.

4. Njoftimi për barrën siguruese dhe/ose barrën hipotekore duhet të përmbajë të dhënat e nevojshme, për të identifikuar tatimpaguesin, detyrimin tatimor të papaguar, pasurinë, objekt të barrës siguruese dhe/ose barrën hipotekore dhe kompetencën e administratës tatimore për të dorëzuar kërkesë për vendosjen e masës së sigurimit.

5. Format i njoftimit për barrën siguruese dhe/ose barrën hipotekore dhe regjistrat publikë për regjistrimin e tyre parashikohen në vendimin e Këshillit të Ministrave.

6. Nëse plotësohen të gjitha kërkesat në fuqi për njoftimin dhe dorëzimin e kërkesës për vendosjen e masës së sigurimit të detyrimit tatimor të papaguar, në favor të administratës tatimore, barra siguruese dhe/ose barra hipotekore është e vlefshme kundrejt të gjitha të drejtave të tjera mbi pasurinë, objekt të sigurimit të detyrimit tatimor të papaguar dhe ka përparësi.

Neni 92

Ankimimi i masës së sigurimit të detyrimit tatimor

1. Tatimpaguesi ka të drejtë të ankimojë vendimin për masën e sigurimit të detyrimit tatimor të papaguar te drejtori i drejtorisë rajonale tatimore apo drejtuesi i njësisë të ngjashme me të dhe të kërkojë çlirimin nga siguri, vetëm kur është ekzekutuar në mënyrë të parregullt. Ankimi bëhet brenda 30 ditëve kalendarike nga çasti i marrjes dijeni për këtë parregullsi.

2. Kur kërkesa e tatimpaguesit miratohet nga drejtori i drejtorisë rajonale tatimore apo drejtuesi i njësisë së ngjashme me të, në bazë të një vendimi të marrë me shkrim, drejtori i drejtorisë rajonale ose titullari i njësisë së ngjashme me të ndërmerren menjëherë të gjitha masat e nevojshme, sipas legjislacionit në fuqi, për zhbllokimin e masës së sigurimit mbi pasurinë e tatimpaguesit.

Vendimi futet në dosjen e tatimpaguesit.

Në qoftë se drejtori i drejtorisë rajonale tatimore apo titullari i njësisë së ngjashme me të nuk miraton kërkesën e tatimpaguesit, tatimpaguesi mund ta ankimojë këtë vendim në përputhje me kreun XIII të këtij ligji.

Neni 93

Sekuestrimi i pasurisë

1. Nëse tatimpaguesi nuk paguan detyrimin tatimor në datën e caktuar, në përputhje me nenin 89 të këtij ligji, për njoftimin dhe kërkesën për pagesë, administrata tatimore mund ta mbledhë detyrimin tatimor të papaguar nëpërmjet sekuestrimit të pasurisë së siguruar në favor të administratës tatimore, në pronësi të tatimpaguesit.

2. Ekzekutimi i masës së sigurimit nëpërmjet sekuestrimit dhe shitjes së pasurisë, sipas këtij kreu, është objekt i dispozitave të ligjit "Për kundërvajtjet administrative" dhe realizohet nga administrata tatimore.

3. Urdhri për sekuestrimin e pasurisë bëhet me shkrim nga drejtori i drejtorisë rajonale tatimore ose titullari i zyrës tatimore të qeverisjes vendore. Urdhri duhet të identifikojë tatimpaguesin, pasuria e të cilit është objekt i sekuestrimit, vendndodhjen e pasurisë dhe vlerësimin e tatimit, për të cilin vihet sekuestroja. Urdhri i dërgohet tatimpaguesit me postë rekomandë.

4. Administrata tatimore mund ta sekuestrojë pasurinë sipas detyrimit vetëm pas vendosjes së masës së sigurisë mbi pasurinë, në përputhje me nenin 91 të këtij ligji dhe vetëm 30 ditë kalendrike pas datës, kur urdhri i sekuestrimit është marrë ose vlerësohet të jetë marrë nga tatimpaguesi, në formën e parashikuar në nenin 94 të këtij ligji.

5. Nëse administrata tatimore vëren se mbledhja e tatimit është në rrezik, mund të dërgojë njoftim dhe kërkesë për pagesën e menjëhershme të këtij tatimi dhe nëse detyrimi tatimor nuk paguhet plotësisht, administrata tatimore ka kompetencë të bëjë sekuestrimin, pavarësisht nga afatet e parashikuara në këtë nen.

Neni 94

Urdhri i sekuestrimit

1. Urdhri i sekuestrimit përmban:

- a) shumën e detyrimeve tatimore të papaguara;
- b) afatin për pagesën e detyrimeve tatimore;
- c) pasurinë që sekuestrohet;
- ç) mënyrën e ekzekutimit të sekuestrimit;
- d) informacionin rreth së drejtës së tatimpaguesit për ankim administrativ.

2. Nëse objekt i sekuestrimit është paga e tatimpaguesit, urdhri përfshin edhe emrin dhe adresën e punëdhënësit të tatimpaguesit.

Neni 95

Pasuria, objekt i sekuestrimit

E gjithë pasuria e tatimpaguesit është objekt i sekuestrimit në masën e detyrimit tatimor të papaguar, përveç sendeve të përcaktuara në nenin 529 të Kodit të Procedurave Civile.

Neni 96

Shitja e pasurisë së sekuestruar

1. Pasuria e sekuestruar shitet në ankand publik, i cili kryhet në përputhje me procedurat dhe kushtet e parashikuara në ligjin për ankandin publik.

2. Të ardhurat nga shitjet përdoren fillimisht për të paguar shpenzimet e shitjes, më pas për të paguar koston administrative, gjatë, interesin dhe tatimin, në përputhje me nenin 79 të këtij ligji.

3. Shuma e mbetur i kthehet tatimpaguesit brenda pesë ditëve pune nga data e përfundimit të ankandit.

Neni 97

Transferimi i detyrimit tatimor palës së tretë

1. Në rastet kur shuma e të ardhurave nga shitja e pasurisë së sekuestruar nuk mbulon të gjithë shumën e detyrimit tatimor të papaguar të tatimpaguesit, administrata tatimore mund të nxjerrë një njoftim për palët e treta, me të cilin urdhëron shlyerjen e drejtpërdrejtë të pagesës, brenda 14 ditëve kalendarike, nga data e marrjes së njoftimit ose që vlerësohet të jetë marrë, në një shumë të barabartë me vlerën e pasurisë së transferuar nga tatimpaguesi te pala e tretë, kur ky transferim është kryer pas nxjerrjes së njoftimit të administratës tatimore për sekuestrimin e pasurisë.

2. Përgjegjësia e palës së tretë kufizohet në vlerën e tregut të pasurisë së transferuar nga tatimpaguesi.

3. Në rastet kur detyrimi tatimor i tatimpaguesit, person juridik, mbetet i pashlyer edhe pas shitjes së pasurisë së sekuestruar, personi që, gjatë tre vjetëve përpara nxjerrjes së njoftimit të sekuestrimit, ka marrë nga ky tatimpagues të drejtat mbi pasurinë, nëpërmjet një transaksioni të kryer me vlerë dukshëm më të vogël se vlera e tregut, është në radhë të dytë përgjegjës për detyrimin e pashlyer. Kjo përgjegjësi shkon deri në vlerën e të drejtave të transferuara, duke zbritur shumën e paguar nga personi për këtë pasuri.

Neni 98

**E drejta për të kërkuar detyrimet
nga pala e treta**

1. Administrata tatimore mund t'i kërkojë palës së tretë të kryejë pagesën e drejtpërdrejtë të çdo shumë, që i detyrohet tatimpaguesit, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e dërgimit të njoftimit kësaj pale të tretë.

2. Njoftimi dhe kërkesa për të paguar bëhen në përputhje me procedurat dhe afatet e përcaktuara në nenin 69 të këtij ligji.

3. Në qoftë se pala e tretë nuk paguan shumën brenda afatit të caktuar, ndaj saj administrata tatimore mund të fillojë procedurat e mbledhjes me forcë, të parashikuara në këtë kre.

Neni 99

Përgjegjësia e ortakut, aksionarit dhe administratorit

1. Nëse edhe pas shitjes së pasurisë së sekuestruar detyrimet tatimore të personit juridik nuk shlyhen plotësisht, atëherë detyrimi tatimor i mbetur transferohet për llogari të ortakut, aksionarit dhe administratorit përgjegjës për shlyerjen e detyrimit tatimor, në përputhje me nenin 16 të ligjit "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare".

2. Administratori, ortakët apo aksionarët janë solidarisht përgjegjës për detyrimin tatimor të papaguar të personit juridik.

3. Rregullat e parashikuara në pikat 1 e 2 të këtij neni vlejnë edhe për rastet kur në përfundim të procesit të likuidimit apo falimentimit të tatimpaguesit, shoqëri tregtare, ka mbetur ende i pashlyer detyrimi tatimor.

4. Ministri i Financave miraton rregullat dhe procedurat për zbatimin e këtij neni.

Neni 100

**Parashkrimi i së drejtës për fillimin e procedurave
për zbatimin e masave shtrënguese**

1. E drejta për fillimin e procedurave për zbatimin e masave shtrënguese, sipas këtij kreu, parashkruhet brenda 5 viteve nga data kur detyrimi tatimor i papaguar duhej të kryhej.

2. Afati i parashkrimit, i parashikuar në pikën 1 të këtij neni, ndërpritet gjatë periudhës:

- a) së ankimimit të detyrimit tatimor;
- b) kur detyrimi tatimor është objekt i një kontrolli ose hetimi zyrtar nga administrata tatimore;
- c) kur detyrimi tatimor është objekt i një çështjeje penale.

Neni 101

Detyrimi për t'u paraqitur

1. Administrata tatimore ka të drejtë të thërrasë çdo person që ka dijeni për dokumentacionin apo procedurat tatimore, kur ajo e gjykon se prania e tij është e nevojshme për zbatimin e duhur të legjislacionit tatimor.

2. Administrata tatimore ka të drejtë të thërrasë çdo person për të dëshmuar, për të dhënë ekspertizë ose për të paraqitur librat e regjistrimet, në rastet kur informacioni i kërkuar nuk mund të dërgohet lehtësisht dhe pa shpenzime të mëdha me postë ose në mënyrë elektronike.

3. Kërkesa e administratës tatimore për t'u paraqitur bëhet me shkrim dhe nënshkruhet nga drejtori i drejtorisë rajonale tatimore ose titullari i zyrës tatimore të qeverisjes vendore dhe përmban:

- a) identifikimin e zyrës tatimore, qendrore ose vendore, që nxjerr kërkesën për paraqitje;
- b) emrin dhe identifikimin tatimor të personit të thirrur;
- c) vendin, datën dhe orën e paraqitjes;
- ç) objektin e kërkesës dhe cilësinë e personit të thirrur (tatimpagues, palë e tretë ose ekspert);
- d) një listë të librave, regjistrimeve dhe dokumenteve të tjera, që personi duhet të dorëzojë.

4. Kërkesa për paraqitje dërgohet me postë rekomande, të paktën 15 ditë kalendarike para datës së caktuar për paraqitje.

5. Personi thirret gjatë orarit të zyrtar të punës, përveç rasteve kur masa të jashtëzakonshme dhe urgjente kërkojnë që procedura të kryhet jashtë orarit zyrtar të punës.

6. Për mosparaqitje, në përputhje me kërkesën e administratës tatimore, personi i thirrur ndëshkohet me gjobë.

7. Procedura e thirrjes shtyhet vetëm për shkaqe të arsyeshme, që paraqiten në një kërkesë me shkrim të tatimpaguesit.

Neni 102

Ndërprerja e procedurave të mbledhjes me forcë të detyrimit tatimor

Administrata tatimore ndërpret menjëherë zbatimin e masave shtrënguese të sigurimit të detyrimit tatimor, të parashikuar në këtë ligj:

- a) kur tatimpaguesi shlyen plotësisht të gjitha detyrimet tatimore;
- b) pas mbarimit të afatit të parashkrimit, sipas nenit 100 të këtij ligji;
- c) pas deklarimit si të pambledhshëm të detyrimit tatimor;
- ç) kur detyrimi tatimor falet me ligj të veçantë.

Neni 103

Procedurat për deklarimin e detyrimit tatimor si të pambledhshëm

1. Deklarimi i një pjese apo i të gjithë detyrimit tatimor të interesit dhe gjobës, si të pambledhshëm, bëhet pasi të jenë zbatuar dhe evidentuar të gjitha procedurat e mbledhjes, sipas këtij ligji, përfshirë:

- a) shitjen e investimeve likuide dhe të aktiveve të tjera jothelbësore për vazhdimin e veprimtarisë ekonomike;
- b) negocimin e një plani të pagesës me këste;
- c) kryerjen e vlerësimit se falimentimi ose likuidimi nuk do të çonin në një rezultat më të mirë.

2. Vendimi për deklarimin të pambledhshëm të të gjithë ose të një pjese të detyrimit tatimor ka parasysh edhe mundësitë reale të mbledhjes dhe se ndërmarrja e veprimeve të mëtejshme për mbledhjen e plotë të detyrimit tatimor përbën mënyrën më efikente për maksimalizimin e mbledhjes totale të tatimeve, sipas ligjit.

3. Për klasifikimin si të pambledhshëm të një pjese ose të të gjithë detyrimit tatimor, tatimpaguesi duhet t'i bëjë kërkesë me shkrim Drejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve. Kërkesës i bashkëlidhet dokumentacion i plotë për të gjitha aktivet dhe pasivet e tij, përfshirë edhe:

- a) të ardhurat dhe shpenzimet, të dhëna me hollësi;
- b) parashikimet e fluksit të parasë;
- c) vlerësimet e aktiveve;
- ç) deklaratat e fitimeve e të humbjeve dhe bilancet;
- d) listat e debitorëve e të kreditorëve dhe një vlerësim të mundësisë për mbledhjen e borxheve.

4. Deklarimi i detyrimit tatimor si i pambledhshëm i të gjithë ose i një pjese të tij nuk mund të bëhet kur ka prova të evazionit tatimor ose të mashtrimit.

5. Deklarimi i pambledhshëm i detyrimit tatimor apo i një pjese të tij bëhet me vendim të Drejtorit të Përgjithshëm të Tatimeve.

6. Deklarimi i pambledhshëm i detyrimit tatimor apo i një pjese të tij, për shuma të barabarta apo më të mëdha se 5 000 000, lekë bëhet me urdhër të Ministrit të Financave, sipas dokumentacionit dhe rekomandimit, dhënë nga administrata tatimore.

7. Administrata tatimore publikon çdo vit vlerën totale të detyrimeve tatimore të deklaruara si të pambledhshme, numrin e kërkesave në total dhe numrin e kërkesave të pranuar.

Neni 104

Fillimi i procedurave të falimentimit

1. Administrata tatimore kërkon në gjykatë fillimin e procedurës së falimentimit për tatimpaguesit, shoqëri tregtare:

- a) 2 vjet pas kalimit në statusin pasiv nga Qendra Kombëtare e Regjistrimit;
- b) detyrimi tatimor i të cilëve është deklaruar i pambledhshëm;
- c) që deklarojnë rezultat me humbje të kapitaleve të veta për të paktën 3 vite rresht;
- ç) nuk kanë kryer veprimtari tregtare për një periudhë prej të paktën 2 vitesh nga data e hyrjes në fuqi të këtij ligji;
- d) kanë detyrime të pashlyera ndaj administratës tatimore prej të paktën 2 vitesh nga data e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

2. Tatimpaguesit, shoqëri tregtare, për të cilat administrata tatimore ka kërkuar fillimin e procedurave të falimentimit, publikohen në faqen zyrtare të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

3. Mosfillimi i procedurës së falimentimit të tatimpaguesve, shoqëri tregtare, brenda gjashtë muajve nga verifikimi i njërit prej kushteve të parashikuara në pikën 1 të këtij neni, nga nëpunësit e administratës tatimore, që verifikojnë apo kanë për detyrë të verifikojnë faktin juridik, përbën shkelje disiplinore.

KREU XII

HETIMI TATIMOR

Neni 105

Struktura dhe funksionet e njësive të hetimit tatimor

1. Strukturat e hetimit tatimor janë njësi të specializuara hetimi dhe zbatimi në administratën tatimore qendrore.
2. Strukturat e hetimit tatimor kanë si funksion parësor:
 - a) mbledhjen e informacionit tatimor;
 - b) hetimin tatimor;
 - c) ndjekjen dhe zbatimin e masave shtrënguese.
3. Punonjësit e njësive të hetimit tatimor gëzojnë atributet e Policisë Gjyqësore, në përputhje me Kodin e Procedurës Penale dhe ligjin për organizimin dhe funksionimin e Policisë Gjyqësore.
4. Punonjësit e strukturave të hetimit tatimor, që ushtrojnë funksionet e ndjekjes dhe të ekzekutimit të masave shtrënguese, pajisen me armë, në përputhje me legjislacionin në fuqi.
5. Detyrat dhe funksionet e drejtorisë së hetimit tatimor, në zbatim të këtij neni, përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

KREU XIII

ANKIMIMI ADMINISTRATIV TATIMOR

Neni 106

Objekti i ankimit administrativ tatimor

1. Tatimpaguesi mund të ankimojë kundër çdo njoftim vlerësimi, çdo vendimi që ndikon në detyrimin e tij tatimor, çdo kërkesë për rimbursim ose lehtësim tatimor, ose çdo akti ekzekutiv të posaçëm tatimor, në lidhje me tatimpaguesin.
2. Ankimi bëhet me shkrim dhe në formën e parashikuar në zbatim të këtij ligji, me udhëzim të Ministrit të Financave.
3. Tatimpaguesi e dorëzon ankimin në drejtorinë e apelimit tatimor brenda 30 ditëve kalendarike nga data kur vlerësimi ose vendimi i administratës tatimore është marrë ose vlerësohet të jetë marrë nga tatimpaguesi.
4. Drejtoria e apelimit i dërgon një kopje të ankimit administratës tatimore, që ka nxjerrë vlerësimin tatimor ose vendimin, objekt të ankimit tatimor.

Neni 107

Pagesa e detyrimit tatimor, objekt ankimi

1. Tatimpaguesi, i cili kërkon të ankimojë, sipas pikës 1 të nenit 106 të këtij ligji, duhet që, bashkë me ankesën, të paguajë shumën e plotë të detyrimit tatimor, të përcaktuar në njoftimin e vlerësimit të administratës tatimore.
2. Shuma e pagueshme, sipas pikës 1 të këtij neni, përjashton gjithë gjobat e përfshira në vlerësimin tatimor të ankimuar.
3. Ankimi merret në shqyrtim vetëm kur tatimpaguesi ka paguar detyrimin tatimor, që është subjekt i ankimit.
4. Akti administrativ, i lëshuar nga administrata tatimore dhe për të cilin nuk është ankimuar në rrugë administrative, nuk mund të ankimohet në rrugë gjyqësore.

Neni 108

Kompetenca për shqyrtimin e ankimit tatimor

1. Drejtoria e apelimit tatimor shqyrton ankimin tatimor dhe merr vendim në bazë të provave dhe të argumenteve të paraqitura nga tatimpaguesi dhe administrata tatimore.
2. Drejtoria e apelimit tatimor ka të drejtë të kërkojë dokumentacion shtesë nga tatimpaguesi ose administrata tatimore.
3. Drejtoria e apelimit, pas shqyrtimit të ankimit, vendos:
 - a) lënien në fuqi të aktit, objekt ankimi dhe rrëzimin e ankimit;
 - b) shfuqizimin/revokimin e aktit, objekt ankimi;
 - c) ndryshimin e aktit, objekt ankimi, duke e pranuar pjesërisht ankimin.
4. Tatimpaguesi ka të drejtë ta paraqesë personalisht çështjen para drejtorisë së apelimit tatimor ose të caktojë një person për ta përfaqësuar para kësaj drejtorie.
5. Barra e provës, për të vërtetuar se një vlerësim tatimor ose vendim është i pasaktë, bie mbi tatimpaguesin.
6. Vendimi i drejtorisë së apelimit tatimor duhet të përfshijë një shpjegim, me shkrim, për mbështetjen ligjore të vendimit të marrë prej saj, duke përfshirë arsyetimin, në përputhje me dispozitat e nenit 108 të Kodit të Procedurave Administrative.

Neni 109

Vendimi i drejtorisë

1. Vendimi i drejtorisë së apelimit tatimor futet në dosjen e tatimpaguesit dhe nga një kopje i dërgohet, me postë rekomande, tatimpaguesit dhe organit të administratës tatimore, që ka bërë vlerësimin tatimor ose ka marrë vendimin, që është objekt i ankimit.
2. Tatimpaguesi mund ta kundërshtojë vendimin e drejtorisë së apelimit tatimor në gjykatë, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes dijeni për këtë vendim. Nëse drejtoria e apelimit tatimor nuk shprehet brenda tre muajve nga data e marrjes së ankimit, tatimpaguesi mund të ankohet drejtpërdrejt në gjykatë.
3. Administrata tatimore, e cila ka nxjerrë vendimin administrativ, objekt ankimi, mund ta apelojë vendimin e drejtorisë së apelimit tatimor në gjykatë, brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes dijeni për këtë vendim.

4. Për rivendosjen në afat, zbatohen procedurat e parashikuara në Kodin e Procedurave Administrative.

Neni 110

Rimbursimi i detyrimit tatimor, pagesa e kamatëvonesës dhe e gjobës

1. Nëse vendimi i drejtorisë së apelimit tatimor është në favor të tatimpaguesit dhe administrata tatimore e pranon vendimin, detyrimi tatimor, i paguar më tepër nga tatimpaguesi dhe kamatëvonesa për tatimet e paguara më tepër, të llogaritura nga data e pagesës së detyrimit tatimor deri në datën e rimbursimit, i rimbursohen tatimpaguesit brenda 30 ditëve kalendarike nga data kur është marrë ose vlerësohet të jetë marrë vendimi i drejtorisë së apelimit tatimor.

2. Nëse drejtoria e apelimit tatimor lë në fuqi vendimin e administratës tatimore, kamatëvonesa, e llogaritur nga data e nxjerrjes së vlerësimit tatimor fillestar dhe çdo gjobë paguhet nga tatimpaguesi, brenda 30 ditëve kalendarike nga data kur vendimi i kësaj drejtorie është marrë ose vlerësohet të jetë marrë.

3. Njësitë e administratës tatimore, të përfshira në shqyrtimin administrativ të aktit, mund të ankohen në gjykatë kundër vendimit të drejtorisë së apelimit tatimor, sipas afateve të parashikuara në nenin 109 të këtij ligji.

KREU XIV

SANKSIONET

Neni 111

Dënimet administrative

1. Çdo veprim ose mosveprim i tatimpaguesit, agentit tatimor apo përfaqësuesit të tatimpaguesit, që bie në kundërshtim me ligjin dhe për të cilin ky ligj parashikon dënim administrativ, përbën shkelje tatimore administrative.

2. Shkeljet e ligjit, që parashikohen për lëvizjen e mallrave, nëpërmjet kufirit doganor të Republikës së Shqipërisë, dënohen në përputhje me legjislacionin doganor në fuqi.

3. Shkeljet e ligjit, që parashikohen për mallrat e akcizës, zbatohen në përputhje me ligjin në fuqi për akcizat.

4. Gjambat e vendosura për shkelje tatimore administrative mund të hiqen në rrethana të jashtëzakonshme, kur moszbatimi i legjislacionit tatimor është shkaktuar nga fatkeqësi natyrore apo rrethana të tjera, të jashtëzakonshme, si vdekja ose një sëmundje e rëndë e tatimpaguesit, ose kur tatimpaguesi vepron në përputhje me udhëzimet me shkrim të administratës tatimore.

Neni 112

**Mungesa e ekzekutimit
të detyrimit për regjistrim**

Përveç sanksioneve administrative, të parashikuara në ligje të tjera, mosrespektimi i detyrimit për regjistrim apo detyrimit për përditësimin e të dhënave dënohet me gjobë me 25 000 lekë për çdo shkelje.

Neni 113

Mosdeklarimi në afat

Tatimpaguesi, i cili nuk lëshon deklaratën tatimore në afat dënohet me gjobë me 10 000 lekë për çdo deklaratë tatimore të padorëzuar.

Neni 114

**Mospagimi në afat
i detyrimit tatimor apo i kontributit**

1. Tatimpaguesi, i cili nuk arrin që, brenda afatit të parashikuar në këtë ligj për pagesë, të paguajë shumën e detyrimit tatimor e të kontributit, detyrohet të paguajë një gjobë, të barabartë me 5 për qind të shumës së detyrimit të papaguar për secilin muaj apo pjesë të muajit, gjatë të cilit pagesa nuk është kryer. Në asnjë rast, shuma nuk mund të jetë më e vogël se 10 000 lekë dhe më e madhe se 25 për qind e detyrimit të papaguar.

2. Për qëllime të këtij neni, shuma e papaguar e detyrimit tatimor ose kërkesës së pasaktë të rimbursimit është diferenca ndërmjet detyrimit tatimor, që duhet paguar, ose shumës së saktë të rimbursimit dhe shumës së tatimit të paguar apo rimbursimit të marrë në datën e caktuar.

Neni 115

**Plotësimi i pasaktë i deklaratës tatimore
dhe kërkesa e pasaktë për rimbursim**

1. Dorëzimi i një deklarate tatimore të pasaktë apo i një kërkesë të pasaktë për rimbursim dënohet me një gjobë të barabartë me 5 për qind të shumës së detyrimit të papaguar apo rimbursimit të kërkuar më tepër, për secilin muaj apo pjesë muaji, derisa shuma e detyrimit të paguhet plotësisht. Në asnjë rast shuma nuk mund të jetë më e vogël se 10 000 lekë dhe më e madhe se 25 për qind e detyrimit të papaguar.

2. Për qëllime të këtij neni, shuma e papaguar e detyrimit tatimor ose e kërkesës së pasaktë të rimbursimit është diferenca ndërmjet detyrimit tatimor, që duhet paguar, ose shumës së saktë të rimbursimit dhe shumës së tatimit të paguar apo rimbursimit të marrë në datën e caktuar.

Neni 116

Evazioni fiskal

Fshehja e detyrimeve tatimore, nëpërmjet dorëzimit të dokumenteve false, deklaratave të pavërteta apo informacioneve joreale, vlerësimi i të cilave çon në përlllogaritjen e pasaktë të shumës së tatimit, taksës apo kontributit, përbën evazion fiskal dhe dënohet me gjobë të barabartë me 100 për qind të diferencës së shumës së përlllogaritur nga ajo që duhet të ishte në fakt.

Neni 117

Dënimet për agjentët e mbajtjes së tatimit në burim

Agjenti i mbajtjes së tatimit në burim apo agjenti i taksave, që nuk arrin të mbajë, të llogarisë, të raportojë dhe të transferojë në Buxhetin e Shtetit tatimin në burim apo tatimet dhe taksat e mbledhura, apo i shmanget mbledhjes së tyre, detyrohet të paguajë gjobë të barabartë me 50 për qind të shumës së plotë të tatimit të pambledhur apo të shmangur.

Neni 118

Mosmbajtja e saktë e librave, regjistrave dhe dokumentacionit

Tatimpaguesi, që nuk arrin të mbajë regjistrat dhe dokumentacionin tatimor, të kërkuar sipas këtij ligji, detyrohet të paguajë një gjobë me 10 000 lekë, për çdo shkelje, në rastet kur është klasifikuar si biznes i vogël, dhe me 50 000 lekë për çdo shkelje, në rastet kur është klasifikuar si lloj tjetër biznesi.

Neni 119

Mosdeklarimi i të punësuarve

Tatimpaguesi punëdhënës, i cili nuk ka deklaruar në organin tatimor çdo të punësuar rishtazi, të paktën 48 orë përpara fillimit të punës, përveç detyrimit për pagimin e shumës së kontributeve të papaguara, detyrohet të paguajë edhe një gjobë 10 000 – 20 000 lekë për çdo rast.

Neni 120

Pagesat ose arkëtimet me para në dorë mbi 300 000 lekë

Tatimpaguesit, që janë persona fizikë apo juridikë, tregtarë, që kryejnë transaksione shitjeje apo blerjeje me para në dorë, për shuma, që tejkalojnë 300 000 lekë, dënohen me gjobë, në masën 10 për qind të vlerës së secilit transaksion.

Neni 121

Mallrat e pashoqëruara me dokumente tatimore

1. Tatimpaguesi, që mban në ruajtje, përdor ose transporton mallra të pashoqëruara me dokumente tatimore, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, dënohet me konfiskim të të gjithë sasisë së mallit, që mbahej në ruajtje, përdorej apo transportohej, i pashoqëruar me dokumente tatimore.

2. Me kërkesë të tatimpaguesit, masa e konfiskimit zëvendësohet me pagesën e menjëhershme të një gjobe, të barabartë me vlerën e tregut për të njëjtin mall.

Neni 122

Kundërvajtjet administrative në përdorimin e pajisjeve fiskale

1. Tatimpaguesi, person juridik, dënohet me gjobë nga 20 000 deri në 100 000 lekë nëse:

a) nuk instalon dhe përdor pajisjen fiskale për regjistrimin e pagesave me para në dorë;

b) nuk lëshon kupon tatimor për qarkullimin e realizuar të mallrave apo shërbimet;

c) lëshon një biletë, që nuk përmban elementet e përcaktuara në këtë ligj për kuponin tatimor;

ç) lëshon kupon tatimor, në të cilin ka shënuar një vlerë të ndryshme nga vlera e çmimit të afishuar;

d) nuk afishon në një vend të dukshëm një poster për detyrimin e blerësit të mallrave apo përfituesit të shërbimit, për të kërkuar kupon tatimor;

dh) nuk mban kontrollin e gjurmës së kuponit tatimor në mjedisin e ofrimit të mallrave apo shërbimeve;

e) nuk bën faturë për qarkullimin e realizuar të mallrave apo shërbimeve të ofruara;

ë) nuk mban libër llogarie për qarkullimin e kryer të mallrave;

f) nuk merr me qira apo nuk regjistron pajisje fiskale rezervë, në rastet kur ky ligj e parashikon këtë detyrim;

g) nuk mban dhe mirëmban në kushte pune pajisjet fiskale.

gj) nuk njofton menjëherë për defektin e ndodhur në pajisjen fiskale dhe nuk plotëson në rregull librezën fiskale të defekteve.

2. Për kundërvajtjet e parashikuara në pikën 1 të këtij neni, drejtori përgjegjës i tatimpaguesit dënohet me gjobë nga 10 000 deri në 30 000 lekë.

3. Për kundërvajtjet e parashikuara në pikën 1 të këtij neni, të kryera më shumë se një herë, mund të vendoset pezullimi i veprimtarisë deri në tre muaj.

4. Për kundërvajtjet e parashikuara në pikën 1 të këtij neni, të kryera më shumë se tre herë, mund të vendoset mbyllja e veprimtarisë.

5. Konstatimi, shqyrtimi dhe dënimi i shkeljeve të parashikuara në këtë nen bëhen nga organet tatimore të juridiksionit, ku tatimpaguesi ushtron veprimtarinë ose kryen shkeljet.

Neni 123

Dënimet për shoqëritë e autorizuar

1. Shoqëritë e autorizuar, që tregtojnë pajisje fiskale, dënohen me gjobë 50 000-100 000 lekë, nëse:

a) nuk sigurojnë miratimin e Drejtorisë së Kalibrimit dhe Peshëmatjes, përpara hedhjes në treg të një tipi të caktuar të kasave regjistruese;

b) nuk sigurojnë mirëmbajtjen e pajisjeve fiskale, kur janë të autorizuar për një shërbim të tillë;

c) nuk i ofrojnë tatimpaguesit pajisje fiskale rezervë, nëpërmjet së cilës ai do të regjistrojë xhiron, në rastet e ndërprerjes së përkohshme të përdorimit të pajisjes së tij fiskale;

ç) nuk zëvendësojnë tipin e ndaluar të pajisjes fiskale me tipin e përshtatshëm dhe të miratuar.

2. Shoqëritë e autorizuar të mirëmbajtjes së pajisjeve fiskale dënohen me gjobë me 30 000-60 000 lekë, nëse :

a) nuk hapin skedarë dhe nuk mbajnë librin e mirëmbajtjes;

b) nuk shkruajnë të dhënat e nevojshme në librin e mirëmbajtjes;

c) nuk nënshkruajnë një protokoll për marrjen përsipër të mirëmbajtjes së pajisjes fiskale;

ç) nuk mirëmbajnë pajisjen fiskale dhe memorien fiskale, brenda kushteve të përcaktuara në autorizim;

d) nuk kryejnë vulosje të re të pajisjes fiskale, në prani të përfaqësuesve të administratës tatimore;

dh) nuk vënë në dijeni administratën tatimore, në rastet kur tatimpaguesi ka ndërmarrë veprime, për ndryshimin e të dhënave të regjistrimit të xhiros;

e) nuk vënë në dijeni tatimpaguesin, me të cilin kanë kontratë mirëmbajtjeje rreth heqjes së autorizimit;

ë) nuk marrin në dorëzim të dhënat nga memoria fiskale, në prani të tatimpaguesit dhe të përfaqësuesve të administratës tatimore;

f) nuk ruajnë memorien fiskale në mënyrën e parashikuar nga dispozitat përkatëse.

Neni 124

Kundërvajtjet në lëshimin e faturave tatimore

Moslëshimi i faturës tatimore apo i faturës tatimore me TVSH dënohet me gjobë të barabartë me 100 për qind të detyrimit tatimor, të padeklaruar ose të papaguar, si rezultat i moslëshimit të faturës, përveç detyrimeve tatimore dhe interesave, që llogariten dhe paguhën në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe të ligjeve specifike tatimore.

Neni 125

Mosmarrja e kuponit tatimor

1. Blerësi ose përfituesi i shërbimit, i cili gjatë kontrollit në distancat e parashikuara në udhëzimin e Ministrit të Financave, nga vendi i shitjes apo ofrimit të shërbimit, nuk ka kupon tatimor, dënohet me gjobë me 1 000 lekë.

2. Konstatimi, shqyrtimi dhe dënimi i shkeljes së parashikuar në këtë nen bëhen nga organet e administratës tatimore të juridiksionit, ku kryhen shkeljet.

Neni 126

Mosdhënia e informacionit

Refuzimi për dhënien e informacionit të kërkuar nga administrata tatimore, në përputhje me dispozitat e këtij ligji, dënohet me gjobë me 10 000-50 000 lekë për çdo shkelje.

Neni 127

Pengimi i kontrollit ose i hetimit tatimor

1. Tatimpaguesi, i cili, në mënyrë të drejtpërdrejtë apo të tërthortë, pengon ushtrimin e të drejtave të administratës tatimore për kontrollin apo hetimin tatimor, dënohet me një gjobë nga 100 000 lekë, për biznesin e vogël dhe 1 000 000 lekë për bizneset e tjera.

2. Të drejtën për miratimin e masës së gjobës, të parashikuar në pikën 1 të këtij neni, e ka drejtori i drejtorisë rajonale apo titullari i njësisë së ngjashme me të. Për tatimpaguesit e klasifikuar si biznes i vogël, kjo e drejtë i takon titullarit të zyrës së tatim-taksave të qeverisjes vendore.

Neni 128

Lëshimi i faturës së pasaktë

1. Tatimpaguesi, që lëshon faturë tatimore të pasaktë e që rezulton me ulje të detyrimit apo rritje të shumës për t'u rimbursuar, dënohet me gjobë të barabartë me 50 për qind të shumës së efektit në ulje të detyrimit tatimor, përveç detyrimeve tatimore dhe interesave të llogaritura në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe të ligjeve specifike tatimore.

2. Tatimpaguesi, që lëshon një faturë tatimore me pasaktësi por që provohet se nuk ka efekt në llogaritjen dhe pagimin e detyrimit tatimor, dënohet me gjobë 10 000 lekë.

3. Tatimpaguesi, i cili nuk është subjekt i detyrimit për lëshimin e faturës me TVSH dhe lëshon fatura të tilla, dënohet me gjobë të barabartë me 50 për qind të TVSH-së së dhënë në faturën tatimore të paautorizuar, si dhe me marrjen e 100 për qind të TVSH-së së faturuar padrejtësisht.

Neni 129

Dënimet për tatimpaguesit, që janë banka apo institucione financiare

1. Shkeljet e mëposhtme, të kryera nga bankat dhe institucionet e tjera financiare, që kryejnë operacione bankare, kur nuk përbëjnë vepër penale, përbëjnë kundërvajtje administrative dhe dënohen me gjobë si më poshtë:

a) 50 000 lekë për çdo shkelje, për hapjen e llogarive, për pagesa ose forma të tjera transaksionesh bankare/financiare për personat fizikë dhe juridikë, pa dokumentin zyrtar, që konfirmon numrin e identifikimit të tatimpaguesit;

b) 40 000 lekë për çdo shkelje për mosrespektimin e afatit të njoftimit të administratës tatimore për hapjen nga tatimpaguesi të llogarive, të pagesave ose forma të tjera transaksionesh bankare/financiare;

c) 125 për qind të interesit ndërbankar të Bankës së Shqipërisë, të llogaritur për çdo ditë, deri në transferimin e pagesës në buxhet, për mostransferimin e pagesave nga tatimpaguesi në buxhet, brenda një dite pune nga dorëzimi i urdhrit të transferimit nga tatimpaguesi;

ç) kur banka nuk mban shumën e kërkuar, ajo paguan gjobë të barabartë me 0,2 për qind në ditë të detyrimit të pambajtur.

Neni 130

Mosafishimi i çmimeve të shitjes

Mosafishimi i çmimeve të shitjes së mallrave apo shërbimeve dënohet me gjobë me 35 000 lekë, për tatimpaguesit e klasifikuar si biznes i vogël dhe 65 000 lekë për tatimpaguesit e tjerë.

Neni 131

Veprat penale

1. Personi, i cili, për çdo tatim të vendosur nga një ligj tatimor, kryen ndonjërin nga veprat që vijojnë, dënohet në përputhje me Kodin Penal kur:

a) me dashje përpiqet të kryejë evazion tatimor;

b) me dashje nuk mbledh tatimin ose nuk e paguan atë në buxhet;

c) me dashje fsheh ose shkatërron libra dhe regjistrime, dokumente, deklarata apo informacion tjetër të rëndësishëm për detyrimin tatimor;

ç) me dashje dorëzon dokumente, deklarata tatimore ose informacion të falsifikuar;

d) me dashje nuk i bindet një kërkesë me shkrim për t'u paraqitur në organet tatimore;

dh) me dashje ndërhyr në vlerësimin ose mbledhjen e tatimit;

e) kërcënon ose kryen shkelje ndaj një zyrtari tatimor;

ë) në bashkëpunim me një zyrtar tatimor, paguan ose pranon ryshfete;

f) i ofron ryshfet një zyrtari tatimor;

g) me dashje jep informacion tatimor në mënyrë të paautorizuar me ligj ose rregullore.

2. Administrata tatimore bën kallëzim penal në prokurori për çdo shkelje të parashikuar në pikën 1 të këtij neni.

Neni 132

Ndjekja e dyfishtë

1. Vendosja e dënimit administrativ, sipas këtij ligji ose një ligji tjetër tatimor, nuk e ndalon administratën tatimore për të paraqitur kallëzim penal në prokurori, për vepra penale tatimore.

2. Përfundimi i një çështjeje penale kundër tatimpaguesit nuk ndalon vendosjen, për të njëjtin tatimpagues, të një dënimi administrativ, sipas këtij ligji ose një ligji tjetër tatimor.

KREU XV

DISPOZITA TRANZITORE DHE TË FUNDIT

Neni 133

**Efekti në detyrimet tatimore
dhe vlerësimet ekzistuese**

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, zbatohen dispozitat e parashikuara në këtë ligj për të gjitha procedurat e mbetura për mbledhjen e detyrimeve tatimore.

Neni 134

Komisioni i Apelimeve Tatimore

1. Brenda 60 ditëve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, përfundojnë të gjitha funksionet e Komisionit të Apelimeve Tatimore.

2. 15 ditë pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, Komisioni i Apelimeve Tatimore nuk do të pranojë më depozitimin për shqyrtim të kërkesave të reja.

3. Komisioni i Apelimeve Tatimore shqyrton të gjitha praktikatat e depozituara në sekretarinë e komisionit, brenda afatit të parashikuar në pikën 1 të këtij neni.

Neni 135

Nxjerrja e akteve nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 20 pika 3, 52 pika 2, 55 pika 2, 56 pika 2 dhe 91 pika 5 të këtij ligji.

2. Ngarkohet Ministri i Financave që, brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të neneve 10 pika 1, 16 pika 5, 21 pika 3, 50 pikat 2 dhe 4, 51 pika 3, 52 pika 1, 53 pika 2, 55 pika 3, 56 pika 1, 64 pika 4, 72 pika 3, 79 pika 2 dhe 80 pika 6 të këtij ligji.

3. Ngarkohet Drejtori i Përgjithshëm i Tatimeve që të nxjerrë aktet nënligjore në zbatim të nenit 29 pika 2 dhe të miratojë manualet teknike, manualin e vlerësimit, të investigimit, të shërbimit të tatimpaguesit dhe të masave shtrënguese, si dhe manuale të tjera.

4. Aktet nënligjore dhe manualët botohen edhe në buletin tatimor dhe janë detyruese për administratën tatimore dhe tatimpaguesit.

5. Buletini tatimor është publikimi zyrtar i Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve.

Neni 136

Shfuqizime

1. Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, ligji nr.8560, datë 22.12.1999 "Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë", të ndryshuar, shfuqizohet.

2. Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, ligji nr.7758, datë 12.10.1993 "Për dokumentimin dhe mbajtjen e llogarive për tatimet", shfuqizohet.

Neni 137

Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

K R Y E T A R E

Jozefina Topalli (Çoba)